

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ІМЕНІ ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Магістерська дисертація

Рекомендації до структури, змісту, організації виконання та захисту

Навчальний посібник

Рекомендовано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
як навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра
за спеціальністю С5 Соціологія

Укладачі: І. В. Пиголенко, Т. В. Коломієць

Електронне мережне навчальне видання

2-ге видання, перероблене і доповнене

Київ
КПІ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО
2025

УДК 316
ПЗ2

Укладачі: *Пиголенко Ігор Вікторович*, канд. філос. наук, доц.
Коломієць Тетяна Володимирівна, канд. філос. наук, доц.

Рецензент *Акімова А.І.*, канд. філос. наук, доц., декан факультету
соціології і права КПІ ім. Ігоря Сікорського

Відповідальний
редактор *Єнін М.Н.*, канд. соціол. наук, доц.

*Гриф надано Методичною радою КПІ ім. Ігоря Сікорського
(протокол № 9 від 26.06.2025 р.)
за поданням вченої ради факультету соціології і права
(протокол № 7 від 10.01.2025 р.)*

Пиголенко І. В., Коломієць Т. В.

ПЗ2 Магістерська дисертація : рекомендації до структури, змісту, організації виконання та захисту [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю С5 Соціологія / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад.: І. В. Пиголенко, Т. В. Коломієць. – Електрон. текст. дані (1 файл). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. – 81 с.

В навчальному посібнику подані рекомендації щодо підготовки, оформлення та захисту магістерських дисертацій; викладені основні етапи їх підготовки до захисту, вимоги до виконання та оформлення, критерії їх оцінювання; розглянуті питання наукового керівництва магістерськими дисертаціями, надано приблизну тематику магістерських дисертацій, представлено приклади формулювання основних елементів вступу, оформлення графічних матеріалів та анотації. Рекомендації також містять необхідні додатки з оформлення магістерських дисертацій.

УДК 316

Реєстр. № 24/25-363. Обсяг 3,5 авт. арк.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
проспект Берестейський, 37, м. Київ, 03056
<https://kpi.ua>

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 5354 від 25.05.2017 р.

© КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ОСНОВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ, НАУКОВИХ КЕРІВНИКІВ, КОНСУЛЬТАНТІВ І РЕЦЕНЗЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ.....	6
2. МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ	10
2.1 Етапи підготовки магістерської дисертації	10
2.2 Вимоги до оформлення магістерської дисертації	14
2.3 Вимоги до структури магістерської дисертації	17
2.4 Реферат	39
2.5 Вимоги допуску магістерської дисертації до захисту	40
2.6 Захист магістерської дисертації	42
2.7 Зразок тематики магістерських дисертацій	43
2.8 Критерії оцінювання магістерської дисертації	46
3. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ІНТЕГРАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ І ЕТИЧНИХ ЗАСАД В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ	48
4. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	52
ДОДАТКИ	55

ВСТУП

Кафедра соціології КПІ ім. Ігоря Сікорського здійснює підготовку здобувачів за спеціальністю 054 Соціологія другого (магістерського) рівня вищої освіти. Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України №1625 від 19.11.2024 «Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021» (Наказ Міністерства освіти і науки України, 2024) було внесено зміни до кодів спеціальностей, а саме 054 Соціологія змінено на С5 Соціологія (надалі – С5 Соціологія).

Другий рівень вищої освіти (магістерський) відповідає сьомому рівню Національної рамки кваліфікацій. Він передбачає набуття здобувачами поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь і навичок за обраною спеціальністю, оволодіння загальними засадами методології наукової та/або професійної діяльності, а також інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру у відповідній професійній сфері. Виконання та публічний захист кваліфікаційної (магістерської) роботи є основною формою атестації здобувачів другого рівня вищої освіти. Згідно Стандарту вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки другого (магістерського) рівня спеціальності С5 Соціологія, кваліфікаційна робота має передбачати самостійне розв'язання складної задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері соціології. Основними нормативними документами, що регулюють процес написання та захисту магістерських дисертацій в КПІ імені Ігоря Сікорського є «Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (Київ, 2023), «Рекомендації до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра» (Київ, 2022), «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» (Наказ Міністерства освіти і науки України, 2017), «Міжнародні стилі цитування та посилання в наукових роботах: Методичні рекомендації» (Київ, 2016), «Пам'ятка керівнику кваліфікаційної роботи здобувача ступеня бакалавра/магістра» (Київ, 2023), «Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (Київ, 2022).

Кваліфікаційна робота (магістерського) рівня вищої освіти є засобом діагностики ступеня сформованості компетентностей щодо вирішення

типових завдань діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. На підставі публічного захисту кваліфікаційної роботи рішенням екзаменаційної комісії студентам-випускникам надається диплом про здобуття вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації.

Кваліфікаційні роботи (магістерського) рівня мають на меті:

- розвиток компетентностей самостійної науково-дослідницької діяльності та оволодіння методологією теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень;
- упорядкування, закріплення та поглиблення отриманих теоретичних знань із формуванням навичок їх застосування при вирішенні конкретних наукових і прикладних завдань;
- демонстрація знань і вмінь на рівні, що дозволяє аналізувати, оцінювати та порівнювати альтернативні підходи, а також генерувати оригінальні ідеї у відповідній галузі знань;
- набуття компетентностей у систематизації результатів досліджень, формулюванні нових висновків і положень, а також здобуття досвіду їх публічного захисту.

Згідно «Рекомендацій до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра» (Київ, 2022), у кваліфікаційних роботах не допускається академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації та інших проявів академічної недоброчесності. Кваліфікаційні роботи розміщується в репозитарії Науково-технічної бібліотеки Університету ЕЛАКРІ впродовж місяця після захисту робіт (відповідно до Положення про систему запобігання академічному плагіату в КПІ ім. Ігоря Сікорського).

Згідно «Рекомендацій до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра» (Київ, 2022), кваліфікаційна робота – це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей щодо вирішення типових завдань діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. Видами кваліфікаційних робіт в КПІ ім. Ігоря Сікорського є: дипломний проєкт, дипломна робота, магістерська дисертація. Надалі для кваліфікаційної роботи магістерського рівня використовується назва **магістерська дисертація.**

1. ОСНОВНІ ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТІВ, НАУКОВИХ КЕРІВНИКІВ, КОНСУЛЬТАНТІВ І РЕЦЕНЗЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

Студент має право:

- вибирати тему магістерської дисертації; з числа запропонованих випусковою кафедрою або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання, погодивши з керівником;
- отримувати консультації керівника та консультантів;
- самостійно вибирати варіанти вирішення завдань на магістерську дисертацію;
- попереднього (на кафедрі), первинного або повторного (у ЕК) захисту роботи;
- звертатися (в усній або письмовій формі) до голови ЕК, керівництва факультету (інституту), університету та МОН зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав. Оцінка, яка за результатами складання державного екзамену або захисту магістерської дисертації виставлена ЕК, оскарженню не підлягає.

Студент зобов'язаний:

- своєчасно вибрати тему магістерської дисертації та отримати попереднє завдання на магістерську дисертацію;
- після складання та захисту звіту про переддипломну практику отримати у керівника остаточне завдання на магістерську дисертацію;
- регулярно, не менше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до календарного плану, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;
- самостійно виконувати індивідуальну магістерську дисертацію;
- при розробленні питань враховувати сучасні досягнення науки і техніки, використовувати передові методики наукових та експериментальних досліджень, приймати обґрунтовані й оптимальні рішення із застосуванням системного підходу;
- при виконанні роботи використовувати сучасні комп'ютерні технології;
- відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення текстового та графічного матеріалу;

– дотримуватися календарного плану виконання роботи, своєчасно та адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника і консультантів магістерської дисертації;

– у встановлений термін подати магістерську дисертацію для перевірки керівнику та консультантам і після усунення їх зауважень повернути керівнику для отримання його відгуку;

– отримати всі необхідні підписи на титульному листі роботи, а також резолюцію завідувача випускової кафедри про допуск до захисту;

– особисто подати магістерську дисертацію, допущену до захисту, рецензенту, на його вимогу надати необхідні пояснення з питань, які розроблялися;

– ознайомитися зі змістом відгуку керівника і рецензії та підготувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження при захисті роботи у ЕК. Вносити будь-які зміни або виправлення в магістерську дисертацію після отримання відгуку керівника та рецензії забороняється;

– пройти попередній захист;

– надати на кафедру підготовлену та допущену до захисту магістерську дисертацію з відгуком керівника і рецензією не менш ніж за тиждень до її захисту в ЕК;

– своєчасно прибути на захист магістерської дисертації або попередити завідувача випускової кафедри та голову ЕК (через секретаря ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин цього та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин. У разі відсутності таких документів ЕК може прийняти рішення про неатестацію студента з подальшим відрахуванням з університету.

Керівник магістерської дисертації:

Керівництво магістерською дисертацією здобувача ступеня магістра включає:

– Підготовку завдання на магістерську дисертацію за відповідною формою та видачу його здобувачу вищої освіти до початку практики, яка передує виконанню магістерської дисертації, та надання рекомендації на підбір та опрацювання відповідних матеріалів під час проходження здобувачем такої практики.

– Консультування здобувача (як правило, за затвердженим графіком консультацій) щодо питань виконання магістерської дисертації, зокрема, змісту розділів роботи, особливостей, вимог до виконання окремих питань завдання тощо.

- Контроль за дотриманням здобувачем календарного плану виконання магістерської дисертації. У випадку суттєвих порушень, які можуть призвести до недотримання встановлених термінів подання роботи до розгляду екзаменаційній комісії, керівник має інформувати завідувача кафедри про потребу вжиття відповідних заходів, зокрема й рішення про недопущення здобувача до захисту.
- Керівник (науковий керівник) несе відповідальність за наявність у магістерській дисертації помилок системного характеру. У разі невиконання здобувачем рекомендацій щодо виправлення таких помилок, керівник (науковий керівник) зазначає це у своєму відгуку.

Основні функції керівника магістерської дисертації:

- здійснює перевірку виконаної роботи частково або в повному обсязі;
- готує відгук на магістерську дисертацію та несе відповідальність за його об'єктивність;
- сприяє підготовці здобувача до захисту магістерської дисертації;
- зазвичай бере участь у засіданні екзаменаційної комісії під час захисту роботи, керівником якої він є;
- враховуючи наукові та творчі досягнення здобувача, ініціює надання рекомендації екзаменаційної комісії щодо можливості продовження навчання в аспірантурі.

Консультант магістерської дисертації:

- інформує студентів про графік консультацій, визначаючи час і місце їх проведення;
- формулює завдання для магістерської дисертації у межах своєї компетенції;
- рекомендує методологічні підходи та шляхи вирішення поставлених завдань;
- оперативно повідомляє керівника роботи про хід виконання студентом поставлених завдань;
- перевіряє відповідний розділ роботи та, за відсутності зауважень, підписує титульний аркуш пояснювальної записки та відповідні графічні (ілюстративні) матеріали.

Рецензент магістерської дисертації:

- отримує від студента магістерську дисертацію для рецензування у визначені терміни;
- докладно аналізує зміст роботи та її ілюстративні матеріали;
- за необхідності проводить бесіду зі здобувачем для уточнення окремих аспектів дослідження;
- до визначеної дати готує рецензію відповідно до встановлених вимог.

2. МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

2.1 Етапи підготовки магістерської дисертації

Відповідно до «Рекомендацій до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра»:

магістерська дисертація – вид кваліфікаційної роботи здобувача ступеня магістра, призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості компетентностей дослідницького та інноваційного характеру для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у певній галузі знань;

магістерська дисертація за освітньо-професійною програмою підготовки має бути спрямована на інноваційне вирішення конкретних професійних завдань певної сфери діяльності;

магістерська дисертація за освітньо-науковою програмою має бути результатом самостійно виконаного дослідження певного об'єкта (системи, обладнання, пристрою, процесу, технології, програмного продукту, інформаційної технології, інтелектуального твору, явища, економічної діяльності тощо), його характеристик, властивостей (Київ, 2022).

Магістерська дисертація є підсумковим етапом здобуття вищої освіти, спрямованим не лише на закріплення академічної культури, а й на формування необхідної сукупності методологічних знань і методичних навичок у вибраній сфері професійної діяльності. Особливу увагу приділено розвитку навичок науково-дослідної роботи, включаючи організацію та проведення соціологічних досліджень, інтерпретацію та аналіз отриманих результатів із використанням сучасних інформаційних технологій.

Метою магістерської дисертації є систематизація та поглиблення знань щодо процесу наукового дослідження, його оформлення та практичного застосування отриманих результатів, також удосконалення навичок науково-дослідної діяльності.

В процесі підготовки та захисту магістерської дисертації студенти мають продемонструвати:

Знання:

- методології наукового дослідження;
- загальнонаукових і емпіричних методів дослідження;
- змісту, етапів та особливостей процесу наукового дослідження;

- вимог до оформлення та презентації наукових результатів.

Уміння:

- здійснювати системний аналіз досліджуваної проблеми, обґрунтовано застосовувати відомі підходи та пропонувати альтернативні шляхи її вирішення;
- аргументовано вибирати та використовувати загальнонаукові й емпіричні методи в процесі наукового дослідження;
- застосовувати сучасні методи експериментальних досліджень у відповідній галузі знань, зокрема методи планування експерименту та оброблення отриманих даних;
- науково інтерпретувати результати досліджень, формулювати обґрунтовані висновки та положення, а також аргументовано їх захищати;
- оцінювати можливості застосування отриманих результатів у науковій та практичній діяльності;
- здійснювати систематизацію, узагальнення та оформлення результатів наукового дослідження;
- ефективно використовувати сучасні інформаційні технології у науковій та професійній діяльності.

Написання магістерської дисертації передбачає низку послідовних етапів.

Підготовчий етап починається з вибору теми дослідження та наукового керівника, як правило, з професорсько-викладацького складу випускової кафедри. Список наукових керівників затверджується на засіданні кафедри. Орієнтовна тематика магістерських дисертацій за напрямом С5 Соціологія пропонується кафедрою, але студент може запропонувати власну проблематику дослідження, попередньо узгодивши її з науковим керівником. У назві не бажано використовувати ускладнення чи узагальнюючу термінологію та використовувати такі слова, як «дослідження...», «аналіз...», «вивчення...», «питання...», «проблеми...».

Тематика магістерських дисертацій може бути запропонована випусковими кафедрами, науковими керівниками магістерських дисертацій, керівниками практики з боку бази практики, стейкхолдерами або самими здобувачами за умови надання обґрунтування доцільності її розробки та можливості виконання. Остаточний вибір і формулювання теми

магістерської дисертації здійснюється до початку практики, яка передує виконанню роботи, на основі заяви здобувача до завідувача випускової кафедри, із попереднім погодженням з керівником (науковим керівником) магістерської дисертації.

Перед остаточним визначенням теми магістерської дисертації студенту рекомендовано здійснити критичний огляд наявної літератури за темою дослідження. Для складання попереднього списку літератури необхідно переглянути каталоги, збірки наукових праць, періодичні видання. Наукові видання варто починати переглядати з останнього номера за рік, в якому поданий перелік усіх надрукованих за рік статей та публікацій. Для формування нормативно-правової бази дослідження корисним є використання серверу Верховної Ради, на якому оперативно представляються усі законодавчі акти та зміни до них. Працюючи над джерельною базою варто не просто накопичувати матеріал, а обмірковувати наукову інформацію, виробляти власні ідеї, концепції та підходи або використовувати їх для порівняння чи протиставлення. Під час роботи з літературою не рекомендується використовувати навчальні посібники та підручники.

Після обрання теми магістерської дисертації, студент подає на ім'я завідувача кафедри соціології заяву із зазначенням обраної теми та наукового керівника. Формулювання теми магістерської дисертації може бути скориговано після консультацій із науковим керівником. За поданнями завідувача кафедри соціології, деканом Факультету соціології і права видається наказ про затвердження тем і наукових керівників магістерських дисертацій не пізніше двох тижнів після завершення теоретичного та практичного навчання за графіком навчального процесу.

Основний етап роботи над магістерською дисертацією починається з вересня другого року навчання, коли магістранти, які навчаються за освітньо-професійною програмою проходять переддипломну практику та з лютого, коли магістранти, які навчаються за освітньо-науковою програмою проходять науково-дослідну практику. Завдання до магістерської дисертації видається магістранту не пізніше одного тижня після початку періоду безпосередньої підготовки магістерської дисертації (умовне позначення у графіку навчального процесу – «Д») та затверджується завідувачем кафедри (додаток 2).

Наступним кроком основного етапу є написання тексту та оформлення магістерської дисертації відповідно до встановлених вимог. В процесі підготовки магістерської дисертації студенти мають право на отримання

консультації з окремих розділів. Консультантами можуть виступати професори, доценти, науковці, викладачі університету та інших учбових закладів освіти III - IV рівня акредитації, висококваліфіковані фахівці центральних та місцевих державних органів, спеціалісти в галузі соціологічних досліджень. Консультанти перевіряють відповідний розділ виконаної студентом роботи і підписують його.

З метою підвищення якості наукових робіт та їх допуску до захисту проводиться процедура попереднього захисту, де комісією надаються рекомендації щодо їх вдосконалення. Комісія попереднього захисту може запропонувати доопрацювати дисертацію або рекомендувати кафедрі не допускати роботу до захисту, якщо вона не відповідає встановленим вимогам. За умови допуску до захисту студент оформлює реферат, в якому стисло розкривається основний зміст роботи. Виконана магістерська дисертація у не зброшурованому вигляді подається науковому керівнику для написання відгуку.

Заключний етап, на якому магістр отримує відгук наукового керівника (додатки 5 та 6) з характеристикою діяльності студента під час виконання магістерської дисертації.

✓ Відповідність виконаної роботи темі та завданню, затвердженому завідувачем кафедри, а також її вид (комплексна чи індивідуальна) та характер (академічна або практична спрямованість; виконана за ініціативою, в інтересах чи на замовлення певної організації, підприємства чи установи, в межах науково-дослідної роботи кафедри тощо).

✓ Короткий критичний огляд змісту окремих частин роботи з акцентом на найбільш важливі та значущі результати, їх апробацію та впровадження.

✓ Оцінка рівня дотримання вимог нормативних документів під час виконання магістерської дисертації в цілому та в оформленні пояснювальної записки й інших матеріалів.

✓ Висновок про оригінальність роботи та наявність/відсутність ознак плагіату, з поясненням причин виявлених подібностей з відповідними джерелами, обґрунтуванням допустимості рівня збігів та належним оформленням посилань і цитат.

✓ Оцінка діяльності здобувача під час виконання магістерської дисертації: здатність працювати з літературними джерелами, аналізувати теоретичний та практичний матеріал, приймати обґрунтовані рішення (інженерні, наукові), застосовувати сучасні інформаційні технології,

здійснювати фізичне/математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати досліджень (експериментів), здійснювати проектування; рівень дотримання календарного плану виконання завдань, переваги та недоліки роботи здобувача в процесі підготовки магістерської дисертації.

✓ Можливі зауваження щодо недоліків магістерської дисертації та рекомендації для подальшого розвитку її результатів, а також щодо майбутньої наукової та професійної діяльності випускника.

✓ Рекомендації щодо допуску здобувача до захисту та висновки про відповідність рівня його підготовки вимогам освітньої програми для здобуття відповідного ступеня вищої освіти та присвоєння кваліфікації.

Після попереднього захисту студенту видається направлення на рецензію за формою, що підписується завідувачем випускової кафедри (додаток 7).

Переплетена магістерська дисертація **передається рецензенту**, який у встановлений термін передає студенту рецензію, оформлену за встановленими вимогами (додатки 8 та 9). За тиждень до встановленої дати захисту студент має подати роботу та всі необхідні документи на кафедру.

2.2 Вимоги до оформлення магістерської дисертації

Нумерація сторінок магістерської дисертації починається зі Вступу, що розміщується на 3 сторінці.

Кожна структурна частина (Зміст, Вступ, Розділи, Висновки, Список використаних джерел, Додатки) починається з нової сторінки, крім підрозділів роботи. Від основного тексту їх відокремлюють двома інтервалами.

Текст магістерської дисертації друкується через 1,5 інтервали на сторінці стандартного аркушу А4. Шрифт Times New Roman. Розмір шрифту «14».

На аркуші роблять поля: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Абзацні відступи дорівнюють 5 знакам.

Окремі слова та формули, які вписуються до друкованого тексту, мають бути чорного кольору і близької до основного тексту густоти.

Назви структурних елементів роботи «ВСТУП», «ЗМІСТ», «ВИСНОВКИ», «РЕКОМЕНДАЦІЇ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумерують.

Розділи і підрозділи роботи мають заголовки. Заголовки структурних елементів і розділів необхідно розміщувати посередині рядка та друкувати великими прописними літерами без крапки в кінці жирним шрифтом. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів необхідно починати з абзацу (5 знаків). Назва підрозділів друкується маленькими літерами жирним шрифтом. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом має бути не менше двох рядків. Не можна розміщувати заголовок у нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту.

Розділи, підрозділи, пункти та підпункти нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад: 1.1, 1.2, і т.д. Номер пункту складається з номера розділу, номера підрозділу (якщо він є) і порядкового номера пункту, розділених крапками, наприклад: 1.1.1 і т.п.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому кутку сторінок із збереженням наскрізної нумерації всього тексту. Титульний аркуш також включається до нумерації, але номер сторінки не ставлять. Лист Завдання теж не нумерується.

Основний обсяг магістерської дисертації складає 70-100 сторінок (без урахування додатків і списку використаних джерел).

Основний та загальний обсяг роботи:

<p>Вступна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Титульний аркуш. 2. Завдання на магістерську дисертацію 3. Анотації. 4. Зміст. 5. Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за потреби). <p>Основна частина.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вступ. 2. Теоретико-методологічний розділ. 3. Аналітичний розділ. 4. Практичний розділ. 5. Висновки та рекомендації. 	<p>Основний обсяг роботи</p>
<ol style="list-style-type: none"> 6. Список використаних джерел. 7. Додатки (за необхідності). 	

Ілюстрації (діаграми, малюнки, схеми тощо) необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше або на наступному аркуші. У тому місці де викладається тема пов'язана з ілюстрацією, і де читачеві варто вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках (рис. 3.1), тобто перший рисунок третього розділу, або зворот типу: «... як це видно з рис. 3.1», чи «... як це показано на рис. 3.1». На всі ілюстрації (як власні, так і запозичені) в роботі мають бути посилання. Всі ілюстрації, які виносяться на захист, необхідно навести в основній частині магістерської дисертації або у додатках, якщо через великий обсяг або форму подання їх не можна включити до основної частини.

Приклад оформлення ілюстрації

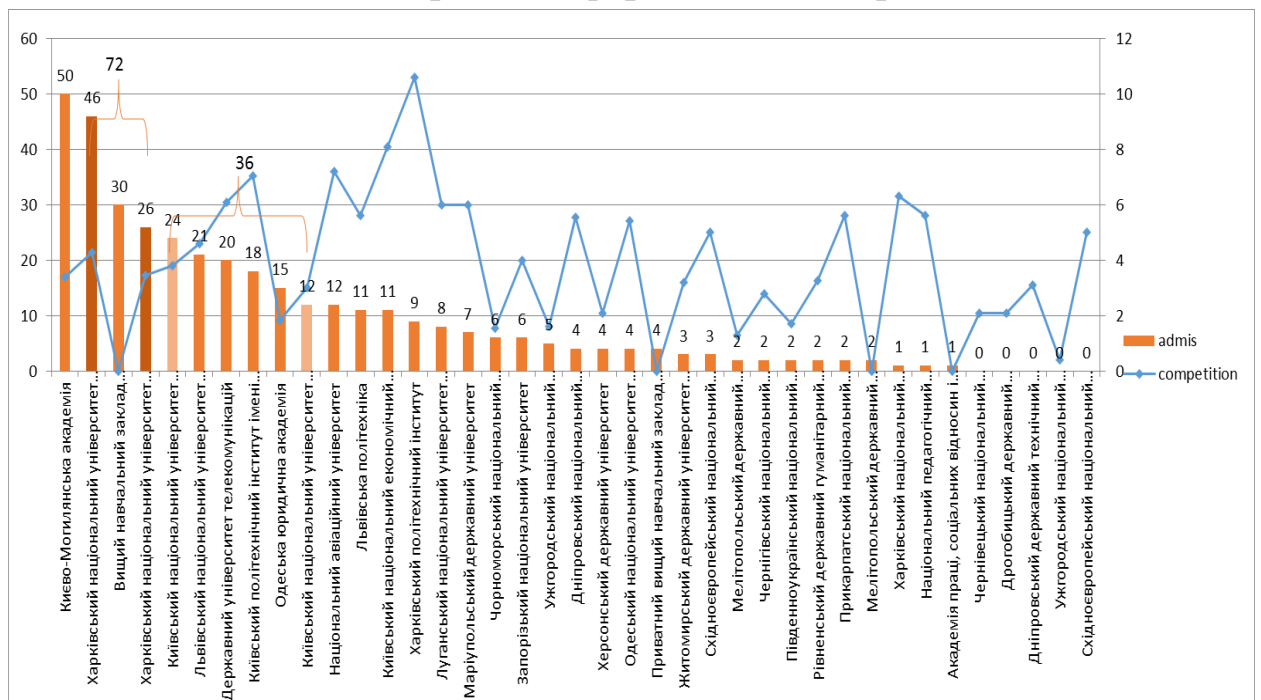

Рис. 3.1 Кількість зарахованих та конкурс на бюджетне місце за спеціальністю «Соціологія» серед ЗВО

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розміщувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. Слово «Таблиця» та її порядковий номер в тексті розміщують справа над таблицею. Кожна таблиця повинна мати назву (наводять жирним шрифтом), яку розміщують над таблицею симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери.

Приклад побудови таблиці

Таблиця 3.1.

Ставлення до умовних мирних планів у регіональному вимірі, %*

% у стовпчику	Захід	Центр	Південь	Схід
Умовний план США				
Можуть прийняти	31	26	29	27
Категорично проти	59	61	60	64
Умовний план Європи і України				
Можуть прийняти	44	56	44	69
Категорично проти	47	33	47	23
Умовний план Росії				
Можуть прийняти	6	5	16	16
Категорично проти	91	83	78	72

*Джерело (КМІС, 2025).

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні таблиці на наступну сторінку назву вміщують тільки над її першою частиною.

2.3 Вимоги до структури магістерської дисертації

Вступна частина.

1. Титульний аркуш (додаток 1).
2. Завдання на магістерську дисертацію (додаток 2).
3. Анотації.
4. Зміст.
5. Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за потреби).

Основна частина.

1. Вступ.
2. Теоретико-методологічний розділ.
3. Аналітичний розділ.

4. Практичний розділ.
5. Висновки та рекомендації.
6. Список використаних джерел.
7. Додатки (за необхідності).

Вступна частина.

Титульний аркуш.

Магістерська дисертація відкривається титульним аркушем, що оформлюється відповідним чином (**додаток 1**). У відповідності до теми дослідження на титульному аркуші також зазначається бібліографічний код УДК (The UDC Summary (UDCS)). Індекс УДК можна визначити за спеціальними бібліографічним довідником-показчиком або замовити визначення індексу в бібліотеці КПІ ім. Ігоря Сікорського (детальніше: <https://www.library.kpi.ua/vyznachennya-udk/>).

Завдання на магістерську дисертацію.

На наступній сторінці **підшивається** завдання (**додаток 2**). Завдання затверджується завідувачем випускової кафедри. Завдання видається студенту на першому тижні періоду практики та безпосередньої підготовки магістерської дисертації.

Анотації.

Мета анотації ознайомлення зі змістом та результатами магістерської дисертації. Анотація подається двома мовами: українською та англійською. Текст анотації англійською мовою повністю відповідає тексту анотації українською. В рамках анотації подаються ключові слова, що є найістотнішими для розкриття спрямованості роботи, формують на основі тексту роботи і розташовують у кінці реферату. Перелік 5-10 ключових слів (словосполучень) друкують прописними літерами в називному відмінку в рядок, через коми.

Анотації складаються за формою, яка має такий зміст:

- прізвище та ініціали студента;
- назва магістерської дисертації;
- вид магістерської дисертації (рукопис);
- спеціальність (шифр і назва);

- установа де відбудеться захист;
- місто, рік;
- основні ідеї, результати та висновки магістерської дисертації;
- ключові слова.

Наприклад:

АНОТАЦІЯ

Гоч Р. М. Чинники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства. — На правах рукопису.

Магістерська дисертація) за спеціальністю С5 Соціологія. – Національний технічний університет України "Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського", кафедра соціології. – Київ, 2025. – 148 с., 5 іл., 2 табл., список джерел з 95 найменувань, 4 додатки.

Магістерська дисертація присвячена проблемі детермінації довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства. В роботі узагальнено теоретичні підходи стосовно детермінації довіри і на основі цього узагальнення виявлено чинники, що зумовлюють довіру економічним інституціям та контрагентам в Україні. Виявлено специфічні чинники, що зумовлюють довіру окремим державним регуляторам економіки та соціальним суб'єктам у межах соціально-трудова та фінансових відносин. Встановлено загальні чинники довіри громадян в економічних відносинах українського суспільства загалом (культура недовіри (цинізму), соціальний оптимізм громадян, сприйняття загальної економічної ситуації в країні, локалізації громадян у межах соціальної структури суспільства за ознаками статі, віку, типу поселення, регіону країни)

Ключові слова: довіра, економічні відносини, чинники довіри, функції довіри, сучасне українське суспільство.

SUMMARY

Goch R. M. Factors of trust in economic relations of modern Ukrainian society. — Manuscript. Master's thesis on speciality C5 Sociology. — National technical university of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute", Department of sociology. — Kyiv, 2025. — 148 p., 5 fig., 2 tabl., 95 sources, 4 appendix.

The thesis is devoted to the determination of trust in economic relations of modern Ukrainian society. Theoretical approaches to the determination of trust are summarized and according to this generalization, factors of trust to economic institutions and counterparties in Ukraine are presented. Specific factors that contribute to trust to individual state regulators of economy and social actors within the labor and financial relations are revealed. The general factors of public trust in the economic relations of Ukrainian society (such as the culture of distrust (cynicism), social optimism of citizens, the perception of the general economic situation in the country, the localization of citizens within the social structure of society based on the properties of gender, age, place of residence, region of the country) are determined.

Key words: trust, economic relations, factors of trust, functions of trust, modern Ukrainian society.

Зміст.

Потім іде зміст магістерської дисертації (додаток 3), який містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та підрозділів, зокрема вступу, загальних висновків, списку використаних джерел. Заголовки змісту повинні бути ідентичними заголовкам та підзаголовкам у тексті, тобто їх не можна скорочувати та редагувати.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів (за потреби).

Якщо в дисертації вживається специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік може бути поданий в дисертації у вигляді окремого списку.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх розшифрування.

Якщо в дисертації спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Основна частина.

Вступ.

Вступ є найбільш відповідальною частиною магістерської дисертації, тому що саме в ньому мають бути віддзеркалені усі фундаментальні положення роботи. Фахівці рекомендують остаточно формувати усі положення вступу наприкінці роботи над дисертацією, після написання основної частини. Рекомендований обсяг вступу 5-7 сторінок.

Вступ містить наступні елементи:

1. Актуальність теми.
2. Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами.
3. Мета і завдання дослідження.
4. Об'єкт і предмет дослідження.
5. Методи дослідження.
6. Наукова новизна одержаних результатів.
7. Практичне значення одержаних результатів.
8. Апробація результатів магістерської дисертації.
9. Публікації (за наявності).
10. Структура магістерської дисертації.

Актуальність теми. Цей структурний елемент містить обґрунтування стану досліджуваної проблеми, її значення в сучасності, доцільності та корисності проведення наукового дослідження.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Висвітлення зв'язку вибраного напрямку досліджень з планами науково-дослідних робіт кафедри, а також з галузевими та (або) державними планами та програмами. Обов'язково зазначають номери державної реєстрації науково-дослідних робіт, а також і роль автора у виконанні цих науково-дослідних робіт.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження формулюється у вигляді відповіді на запитання: «Для чого проводиться дослідження?». Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету. Мета – це запланований результат дослідження. Виконуючи наукову роботу слід

пам'ятати, що метою будь-якої наукової праці є виявлення нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або ж уточнення відомих раниш, але недостатньо досліджених. Отримати заплановані результати, поступово досягти поставленої мети можна шляхом її деталізації у вигляді певної програми цілеспрямованих дій – **завдань дослідження**. Завдання дослідження формулюються в двох варіантах:

1) у вигляді самостійно закінчених етапів дослідження;

2) як послідовне вирішення окремих проблем наукового дослідження по відношенню до загальної проблеми всієї магістерської дисертації.

Приклад 1: для теми дослідження «Нові ліві як суспільний рух у суспільстві, що трансформується: на прикладі України» мета і завдання магістерської дисертації можуть бути сформульовані наступним чином:

Мета дисертації – визначити причинно-наслідкові механізми маргіналізації нового лівого руху в Україні в контексті суспільства, що трансформується. Відповідно до поставленої мети було виділено такі **завдання дослідження**:

- здійснити концептуалізацію категорій «суспільний рух» і «новий лівий рух» з урахуванням ключових положень сучасних соціологічних теорій суспільних рухів;
- проаналізувати основні аналітичні виклики щодо інтеграції соціально-структурних, ідеологічних та соціально-психологічних чинників у провідних парадигмах соціологічного осмислення суспільних рухів;
- розкрити теоретико-методологічні основи реляційного підходу до дослідження суспільних рухів;
- визначити еволюцію організаційних форм, ідеологічного змісту та стратегічних орієнтацій глобального нового лівого руху;
- проаналізувати специфіку макроструктурного середовища та ідеологічного ландшафту, в якому розгортається новий лівий рух в умовах соціальних трансформацій українського суспільства;
- встановити причинно-наслідкові зв'язки, що визначають формування нового лівого руху в сучасному українському соціальному контексті;
- описати соціально-демографічний портрет учасників нового лівого руху в Україні, а також охарактеризувати форми та динаміку їх протестної діяльності;
- проаналізувати механізми маргіналізації нового лівого руху в контексті його взаємодії з соціально-економічними протестами в Україні.

Приклад 2: для теми дослідження «Чиники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства» мета і завдання магістерської дисертації можуть бути сформульовані наступним чином:

Мета дослідження – здійснити узагальнення теоретичних підходів стосовно детермінації довіри і на його основі виявити чинники, що зумовлюють довіру в економічних відносинах сучасного українського суспільства. Для реалізації поставленої мети потрібно

вирішити такі **завдання**:

- визначити структурні та суб'єкт-об'єктні характеристики можливого соціального ареалу довіри в економічних відносинах суспільства;
- уточнити соціальні функції довіри в економічних відносинах суспільства;
- оцінити міру довіри у межах економіки сучасної України як передумови її модернізації і розвитку;
- узагальнити теоретичні підходи стосовно зумовлювання довіри;
- висунути та обґрунтувати гіпотези про імовірні чинники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства;
- окреслити методичні засади вимірювання довіри та моделювання її зумовлювання;
- виявити специфічні чинники довіри державним регуляторам економіки та основним суб'єктам соціально-трудова і фінансових відносин;
- з'ясувати загальні чинники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства.

Об'єкт дослідження – це певна соціальна група, процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта, як та його частина, що буде безпосередньо досліджуватися. Визначення предмета дослідження практично є конкретизацією наукової проблеми, що впливає із завдань дослідження. Він має бути прийнятним для пізнання і підлягати опису. В самому ж науковому дослідженні має бути сказано про предмет щось нове, або мають бути переосмислені вже кимось висловлені ідеї.

Приклад 1: Тема магістерської дисертації: «Нові ліві як суспільний рух у суспільстві, що трансформується: на прикладі України».

Об'єкт дослідження – нові ліві як суспільний рух українського суспільства, що трансформується.

Предмет дослідження – причинно-наслідкові механізми формування та маргіналізації нових лівих як суспільного руху в українському суспільстві, що трансформується.

Приклад 2: Тема магістерської дисертації: «Чинники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства».

Об'єкт дослідження – довіра в економічних відносинах сучасного українського суспільства.

Предмет дослідження – чинники зумовлювання довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства.

Методи дослідження. У методах дослідження автором магістерської дисертації наводиться перелік методів та підходів, що використовувалися для досягнення поставленої мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту

роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Дослідження можуть базуватися на використанні низки загальнонаукових (філософських, політологічних і соціологічних) та специфічних методів, принципів і підходів. До принципів дослідження належать: історичний, термінологічний, функціональний, системний та ін.

Враховуючи, що підготовка магістерської дисертації здійснюється студентами, які отримують освіту за спеціальністю С5 Соціологія, то в роботах часто використовуються ті чи інші методи збору та аналізу соціологічної інформації. Це може бути як власне соціологічне дослідження, так і вторинний аналіз існуючих баз даних проведених досліджень. В роботі можуть бути використанні, як кількісні, так і якісні методи збору та аналізу соціологічної інформації.

Кількісні методи – це підхід до збору та аналізу соціологічної інформації, який передбачає використання числових показників для вивчення соціальних явищ. До кількісних методів відносять всі види соціологічного опитування (поштові, телефонні, індивідуальні та групові, експертні; моніторингові, експрес-опитування, он-лайн опитування тощо).

Застосування кількісних методів є доцільним у тих випадках, коли мета дослідження – виміряти поширеність, структуру або динаміку соціального явища, забезпечити статистичну обґрунтованість висновків та виявити взаємозв'язки між змінними. Вони є незамінними у масових опитуваннях, соціальній статистиці, вивченні громадської думки та поведінкових моделей.

Обґрунтування доцільності застосування.

1. Репрезентативність.

Кількісні методи дають змогу отримати інформацію від великої кількості респондентів, що дозволяє робити узагальнення та поширювати результати на популяцію в цілому.

Наприклад: якщо дослідження спрямоване на з'ясування ставлення студентської молоді до волонтерської діяльності, кількісні методи дозволяють дослідити мотивацію, бар'єри та цінності на великій вибірці респондентів.

2. Об'єктивність і стандартизація.

Опитування на основі уніфікованої анкети з однаковим набором питань забезпечує однакові умови збору даних. Це мінімізує вплив дослідника на відповіді респондента.

3. Можливість перевірки гіпотез.

Кількісні методи є ефективними для перевірки заздалегідь сформульованих гіпотез. Це відповідає вимогам доказового підходу у соціальних науках.

Наприклад: гіпотеза "Студенти гуманітарних спеціальностей частіше беруть участь у волонтерстві, ніж технічних" може бути перевірена за допомогою кореляційного аналізу.

4. Статистичний аналіз.

Кількісні дані дозволяють застосовувати математичні та статистичні методи: частотний аналіз, факторний аналіз, аналіз зв'язків (кореляції, регресії) тощо, що підвищує наукову точність висновків.

5. Порівняння соціальних груп.

За допомогою кількісних методів можна порівнювати суб'єкти дослідження за статтю, віком, соціальним статусом, рівнем освіти тощо, що особливо важливо при дослідженні соціальної нерівності чи групових особливостей.

Коли кількісні методи є найбільш доречними:

- коли потрібно отримати репрезентативну картину явища;
- коли дослідження має на меті вимірювання частот, тенденцій, закономірностей;
- коли необхідно порівнювати різні соціальні групи;
- коли дослідження передбачає глибоку формалізацію змінних (наприклад: типи мотивації, рівень довіри, інтенсивність участі тощо).

Детальніше про кількісні методи дивись праці: (Богдан, 2015; Паніна, 2007; Пиголенко, 2021; Сальнікова, 2021).

Якісні методи дають змогу виявити приховані, суб'єктивні думки, настрої, що становлять життєвий світ людини, з наступною їхньою інтерпретацією. Вони ефективні там, де потрібно виявити суб'єктивні механізми діяльності індивідів. Серед якісних методів в роботі можуть бути застосовані: метод фокус-груп, поглиблене (глибинне) інтерв'ю, соціологічний експеримент, метод спостереження, метод кейс-стаді тощо.

Доцільність застосування якісних методів соціологічного дослідження.

1. Відповідність меті дослідження

Якісні методи доцільні у тих випадках, коли дослідник прагне:

- глибоко зрозуміти зміст соціального явища (не лише виміряти, а й пояснити);

- дослідити мотиви, уявлення, установки, досвід респондентів;
- виявити неочевидні, приховані фактори, які впливають на поведінку.

Наприклад: замість того, щоб лише знати, скільки студентів готові волонтерити, якісні методи дають змогу зрозуміти, чому вони це роблять.

2. Гнучкість дослідницького інструментарію.

На відміну від кількісного опитування, якісні методи (інтерв'ю, фокус-групи, спостереження):

- дозволяють адаптувати запитання під ситуацію;
- дають змогу уточнювати, розвивати відповіді респондента;
- сприяють вільному вираженню думок, що розширює аналіз.

3. Вивчення складних соціальних феноменів

- предмет дослідження погано вивчений або новий (наприклад, цифрова ідентичність, ставлення до нових форм активізму);
- дослідник хоче сформулювати гіпотези, а не лише перевірити їх;
- необхідно зрозуміти контексти та інтерпретації поведінки людей.

Наприклад: якісні методи ідеальні для вивчення, як саме люди пояснюють свою апатію до політики, а не лише констатувати її наявність.

4. Отримання глибинної інформації

Глибинні інтерв'ю або фокус-групи дають змогу:

- виявити внутрішню логіку поведінки респондента;
- побачити емоційні та психологічні складові соціального явища;
- виявити нові змінні, які не передбачалися на початку дослідження.

5. Ефективність на малих вибірках

Якісні методи не потребують великої вибірки, оскільки:

- їх мета – глибина, а не репрезентативність;
- достатньо 10–20 інтерв'ю або 2–4 фокус-групи, щоб виявити основні смисли, патерни, наративи.

6. Дослідницька відкритість

Якісний підхід дозволяє досліднику:

- бути відкритим до нових ідей і трактувань, які виникають під час збору даних;
- формувати висновки на основі інтерпретації, а не лише статистики;
- бути чутливим до контексту (культурного, мовного, ситуаційного).

Одже, якісні методи соціологічного дослідження є доцільними тоді, коли:

- необхідно глибоко дослідити зміст соціального явища;
- важливим є вивчення суб'єктивного досвіду, мотивації, установок;
- дослідження має розвідувальний або інтерпретативний характер.

Тому вони особливо ефективні для:

- аналізу мотивацій участі, ціннісних орієнтацій, бар'єрів до участі;
- вивчення повсякденного досвіду соціальних груп;
- виявлення глибинних мотивів.

Детальніше про якісні методи дивись праці: (Гірник, 2009; Knott, Rao, Summers, & Teeger, 2022; Silverman, & Patterson, 2022; Staller, 2022; Костенко, & Скокова, 2009; Олійник, 2022).

Використані емпіричні дані значно посилюють теоретичну та практичну цінність роботи, дають можливість підтвердити або спростувати висунуті гіпотези та досягти мети роботи.

Приклад 1: для теми дослідження «Нові ліві як суспільний рух у суспільстві, що трансформується: на прикладі України».

Методи дослідження. Для вирішення поставленої мети та завдань у роботі використано низку методів загальнонаукового та специфічно соціологічного характеру: порівняльного аналізу і синтезу (для концептуалізації понять «суспільний рух» і «новий лівий рух» та для визначення проблематичних аспектів головних парадигм соціології суспільних рухів), типологізації (для класифікації головних стратегічних моделей глобального та українського нового лівого рухів), порівняльно-історичного методу (для пояснення чинників еволюції глобального нового лівого руху), методу аналізу протестних подій (для визначення особливостей мобілізаційного потенціалу соціально-економічних протестів в Україні та протестної активності українських нових лівих), реляційного аналізу причинно-наслідкових механізмів формування та маргіналізації нового лівого руху в Україні на основі глибинних інтерв'ю з активістами нового лівого руху, включеного спостереження під час протестних акцій, зборів та інших публічних заходів та дискурс-аналізу публікацій і документів нових лівих організацій і ініціатив.

Приклад 2: для теми дослідження «Чинники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства».

Методи дослідження. У дисертації для розв'язання поставлених завдань використано низку різних методів: аналіз (при визначенні суб'єктів та об'єктів соціальної довіри в економічних відносинах, уточненні її функцій, поясненні виявлених тенденцій зумовлювання довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства), синтез (при визначенні феномену довіри, узагальненні чинників зумовлювання довіри,

підсумковому розгляді загальних чинників довіри), систематизація (при групуванні сукупності імовірних чинників довіри, висуванні гіпотез про них та операціоналізації основних понять), порівняння (виявлення мінливості рівнів довіри різним соціальним об'єктам в економічних відносинах, встановлення відмінностей у вияві впливу на неї різних чинників), множинна лінійна регресія (при статистичній оцінці мір впливу різних соціальних чинників на довіру в економічних відносинах).

Емпіричною базою дисертаційної роботи є вторинний аналіз даних загальнонаціонального моніторингового дослідження, зокрема опитувань 1992, 1994–2006 та 2008, 2010 та 2012 років у рамках проекту Інституту соціології НАН України «Українське суспільство: моніторинг соціальних змін» (n = 1800).

Важливими методологічними підвалинами дисертації є праці зарубіжних та вітчизняних соціологів, у яких досліджено зміст понять економічних відносин, довіри та її функцій, чинників зумовлювання довіри. Уточнення соціальних функцій довіри в економічних відносинах суспільства методологічно узasadнене на типологізаціях функцій довіри, запропонованих П. Штомпокою, Г. Заболотною, О. Дворяновим. Узагальнення теоретичних підходів стосовно зумовлювання довіри методологічно угрунтоване на концепції формування культури довіри П. Штомпки та концепції чинників довіри, що її запропонували В. Мішлер (W. Mishler) та Р. Роуз (R. Rose).

Наукова новизна одержаних результатів. Подають короткий виклад нових наукових положень, запропонованих автором особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Приклад 1: для теми дослідження «Нові ліві як суспільний рух у суспільстві, що трансформується: на прикладі України».

Уперше здійснено реляційний аналіз нового лівого руху та визначені причинно-наслідкові механізми його маргіналізації в українському суспільстві, що трансформується.

У дисертації було отримано такі результати, які характеризуються новизною та виносяться на захист:

- на відміну від попередніх оглядів розвитку соціології суспільних рухів уточнені основні проблематичні аспекти існуючих підходів до аналізу ідеологічних, організаційних та емоційних чинників у головних парадигмах соціології суспільних рухів, що полягають в соціально-психологічному та інструменталістському редукціонізмах (в парадигмах колективної поведінки та мобілізації ресурсів) і в неадекватному розв'язку проблеми есенціалізму в парадигмі ідентичності, що долаються реляційним теоретико-методологічним підходом;

- доведено положення про відродження нових лівих у вигляді альтерглобалістського руху, що являє собою суспільний рух, колективна ідентичність якого визначається протиставленням до «старих лівих», які критикуються за 1) олігархізацію та 2) ідейний та

практичний відступ від соціалістичних ідей;

- уточнено положення про те, що пострадянська трансформація українського суспільства має неоліберальний характер, що проявляється в масштабній приватизації в інтересах панівної еліти, дерегуляції ринків та скороченні соціальної держави, що призвело до зростання соціальної нерівності;

- адаптуючи методику дослідження «Європейські дані щодо протестів та примусу» («European Protest and Coercion Data»), вперше в українській соціології застосовано метод збору та аналізу протестних подій до поточних протестів на території України та доповнено попередні дослідження протестного потенціалу українського суспільства демонстрацією тенденцій до локалізації та деполітизації соціально-економічних протестних ініціатив;

- вперше визначені та схарактеризовані основні етапи формування нового лівого руху в Україні в залежності від визначального впливу процесів лібералізації та мобілізації/демобілізації соціально-економічних протестів, що відбувалося шляхом механізмів дифузії, поляризації та формування межі, а також соціально-демографічні характеристики активістів нового лівого руху в Україні та особливості його протестної активності;

- вперше ідентифіковано спосіб дій та вплив основних механізмів маргіналізації нового лівого руху в Україні (а саме, самозамикання та інструменталізації) на внутрішню динаміку нових лівих груп та їх наслідки для взаємодії в широких коаліціях всередині протестних ініціатив (демотивація систематичної організаційної та пропагандистської діяльності, стимуляція сектантської конкуренції), визначений їх зв'язок з контркультурною та сектантською стратегічними моделями нового лівого руху.

Приклад 2: для теми дослідження «**Чинники довіри в економічних відносинах сучасного українського суспільства**».

Вперше у вітчизняній соціології здійснено теоретичне узагальнення існуючих підходів до зумовлювання довіри в економічних відносинах і на основі його використання виявлено чинники, які зумовлюють довіру громадян України економічним інституціям та контрагентам.

Наукові положення, що виносяться на захист та претендують на новизну:

- набула подальшого розвитку теоретична типологія функцій довіри в економічних відносинах, доповнена за рахунок виокремлення інноваційної функції довіри (сприяння появі та упровадженню інновацій) на підставі аналізу досвіду класичного та сучасного соціологічного теоретизування;

- удосконалено соціологічну концептуалізацію зумовлювання довіри у макросоціальних відносинах шляхом узагальнення теоретичних підходів стосовно детермінант довірчості та виокремлення у межах сукупності останніх груп культурних, структурних, особистісних, інтеракційних та ситуативних чинників довіри в економічних відносинах перехідного суспільства;

- вперше доведено, що чинником недовіри громадян України державним регуляторам економіки (парламенту, уряду, судам, органам місцевої влади, державній податковій інспекції) є свавілля відповідних інституцій державної влади;

- вперше з'ясовано, що чинником недовіри громадян України основним їхнім

контрагентам у межах соціально-трудова відносин (керівникам державних підприємств, приватним підприємцям, колегам, профспілкам) є погіршення гарантій зайнятості;

- вперше виявлено вплив на довіру в економічних відносинах сучасної України культури недовіри (цинізму) – узагальненої підозрілості громадян стосовно своїх економічних контрагентів та інституцій, що є негативним історичним набутком, негативною соціальною пам'яттю суспільства;

- вперше встановлено вплив на довіру в економічних відносинах сучасного українського суспільства соціального оптимізму громадян, тобто позитивного сприйняття ними соціального довілля, опертого на упевненість в наявності у ньому потенційних можливостей втілення особистих економічних домагань, сподівань та надій, що відбиває міру адаптивного потенціалу суспільства за умов глобальних викликів;

- вперше доведено, що довіру в економічних відносинах суспільства неабияк зумовлює сприйняття громадянами загальної економічної ситуації в Україні, тобто поточного стану процесів суспільного виробництва, розподілу, обміну та споживання, зростання рівня і темпів розвитку національної економіки, нарощування економічного потенціалу суспільства, збільшення його національного багатства, що суб'єктивно пов'язуються із певними соціальними інституціями та верствами;

- вперше простежено вплив на довіру громадян більшості їхніх контрагентів в економічних відносинах їхньої статевої, вікової, поселенської та регіональної локалізації у межах соціальної структури суспільства, а також, в окремих випадках, — економічного лібералізму як соціальної орієнтації економічної культури, екстернальності/інтернальності як психологічної особистісної характеристики та ін.

Практичне значення одержаних результатів. У магістерській дисертації, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання. А в роботі, що має прикладне значення, – відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації як їх використати. Відзначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Наприклад: для теми дослідження «Нові ліві як суспільний рух у суспільстві, що трансформується: на прикладі України».

Практична цінність дослідження є в тому, що результати дослідження причинно-наслідкових механізмів маргіналізації нового лівого руху можуть бути використані для розв'язку проблем організації волонтерської діяльності з метою винесення на рівень публічного обговорення маргіналізованих за умов гегемонії неолібералізму соціальних проблем. Адаптована методика збору та аналізу даних протестних подій може бути використана для подальших досліджень суспільних рухів, громадянського суспільства та політичного режиму в Україні.

Апробація результатів магістерської дисертації. Вказується, на яких наукових конференціях, семінарах оприлюднені результати досліджень, що включені до дисертації. Публікації (за наявності). Подається бібліографічний опис опублікованих праць магістранта за темою дисертаційного дослідження.

Структура магістерської дисертації. Тут вказується безпосередня структура магістерської дисертації із зазначенням структурних розділів, загального обсягу роботи та основного обсягу роботи, кількості найменувань джерел у списку використаної літератури.

Наприклад: **Структура роботи** зумовлена логікою дослідження і складається із вступу, чотирьох розділів, восьми підрозділів, висновків та рекомендацій, додатків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 110 сторінок, з них основний обсяг – 95 сторінок. Список використаних джерел містить 115 найменувань.

Змістовна частина.

Перший розділ (теоретико-методологічний) є фундаментальною основою дослідження, у межах якого здобувач формує теоретичну модель пошуку шляхів вирішення поставленої проблеми. Ця модель слугує аналітичним інструментом для інтерпретації емпіричних даних у наступних розділах, зокрема для дослідницького пошуку, обґрунтування висновків, рекомендацій та пропозицій у прикладній (проектній) частині.

Основна увага в цьому розділі приділяється аналізу існуючих наукових джерел з досліджуваної проблематики, а також розгляду теоретико-методологічних підходів сучасних науковців. Огляд літератури має відображати основні етапи розвитку наукової думки щодо обраної проблеми, критично висвітлювати основні концепції та теорії, а також виявляти аспекти, що залишаються недостатньо вивченими.

Розділ завершується коротким резюме, у якому обґрунтовується актуальність подальших досліджень у цій галузі. Обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% загального обсягу роботи.

Другий розділ (аналітичний) визначається тематикою дослідження і спрямований на ґрунтовний аналіз конкретного явища, процесу або об'єкта, його сутнісних характеристик, специфіки, тенденцій розвитку, а також перспектив подальшого дослідження.

Форма подання аналітичних матеріалів може варіюватися (текстовий опис, графіки, таблиці, блок-схеми тощо), однак повинна узгоджуватися з теоретичною моделлю, представленою у першому розділі.

У дослідженнях теоретичного характеру цей розділ має містити детальний аналіз наукових здобутків певного дослідника або поглиблений розгляд галузевих соціологічних теорій, зокрема з акцентом на міждисциплінарні зв'язки з іншими напрямками соціологічних чи гуманітарних досліджень.

Аналітична складова є обов'язковою для всіх магістерських дисертацій. Вона має завершуватися висновками, де у стислій формі наводяться результати проведеного аналізу і формулюються напрями подальшого соціологічного дослідження. Для робіт, що мають практичну спрямованість, обов'язковою умовою є зазначення обраного методу дослідження та обґрунтування доцільності його застосування. Для робіт, що мають теоретичний характер, передбачається зазначення напрямів практичного застосування наукового доробку певного дослідника, який інноваційний потенціал він несе у собі.

В третьому (практичному) розділі зазначаються результати власних досліджень автора (контент-аналіз, анкетування, глибинне інтерв'ю, історико-соціологічний та теоретичний аналіз соціологічних ідей) з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми, оцінюючи повноту вирішення поставлених завдань, порівняння одержаних результатів (характеристик, параметрів) дослідження з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць. Дається оцінка евристичності та релевантності нових ідей та положень в дослідницьких програмах сучасної світової та вітчизняної соціології потребам соціетального розвитку та трансформації України. Для робіт, що мають теоретичний характер, передбачається зазначення шляхів вдосконалення дослідження соціальних явищ, процесів, соціальних груп в межах певної галузі.

Третій розділ передбачає включення або аналізу як власного соціологічного дослідження, так і вторинний аналіз існуючих баз даних проведених досліджень. Одним із основних елементів проведення соціологічного дослідження є підготовка програми.

Програма соціологічного дослідження – це науковий документ, що розкриває логічно обґрунтовану схему переходу від теоретичного

осмислення досліджуваної проблеми до інструментарію конкретного емпіричного дослідження (Паніна, 1996).

Програма соціологічного дослідження включає всі етапи дослідження: від формулювання проблеми до аналізу результатів. Грамотно складена програма забезпечує наукову обґрунтованість дослідження та його ефективність.

Програма соціологічного дослідження має бути:

- логічно послідовною;
- науково обґрунтованою;
- адаптованою до реальних умов дослідження.

Програма соціологічного дослідження складається з двох основних розділів, теоретико-методологічного та процедурно-методичного:

I. Теоретико-методологічний розділ (це теоретичне підґрунтя і загальна логіка дослідження).

1. Обґрунтування вибору теми та її актуальності.

- Чому обрана тема важлива з наукової та практичної точок зору.
- Які соціальні процеси вона відображає.

2. Мета дослідження

- Що саме дослідник прагне з'ясувати.
- *Наприклад: «З'ясувати, яким чином використання Instagram впливає на самооцінку молоді».*

3. Завдання дослідження

- Конкретні кроки для досягнення мети (3-5 завдань).
- Завжди мають відповідати науковій логіці: описати, класифікувати, виявити взаємозв'язки, інтерпретувати.

4. Об'єкт і предмет дослідження

- Об'єкт – ширше соціальне явище або процес (*наприклад, волонтерська активність*);
- Предмет – конкретний аспект об'єкта, який вивчається (*наприклад, мотивація участі, ціннісні орієнтації, бар'єри участі*).

5. Гіпотези дослідження.

- Гіпотези – це передбачення або припущення, які можна емпірично перевірити.

- Формулюйте їх у формі тверджень, що допускають підтвердження або спростування.
- Вони мають бути перевірюваними (operationalizable).
- *Наприклад: «Чим більше часу молодь проводить у соцмережах, тим нижчий рівень їхньої самооцінки».*

6. Операціоналізація понять

Як абстрактні поняття (наприклад, «самооцінка», «політична активність») переводяться в емпіричні індикатори (запитання анкети, шкали тощо).

7. Теоретична база (теоретико-методологічні підходи)

- Які концепції, парадигми, автори, теорії використовуються.
- Наприклад, теорія соціальної ідентичності, символічний інтеракціонізм, постструктуралізм тощо.

II. Процедурно-методичний розділ (це практичні інструменти і способи збору даних).

1. Тип дослідження

- Первинне чи вторинне (власне чи за чужими даними).
- Пілотне, описове, пояснювальне тощо.
- Кількісне, якісне або змішане.

2. Методи збору даних

- Які саме методи використано:
 - Кількісні: анкетування, опитування, контент-аналіз.
 - Якісні: глибинні інтерв'ю, фокус-групи, спостереження.
 - Змішані: послідовне чи паралельне поєднання методів.

4. Інструменти дослідження

- Анкета, гайд для інтерв'ю, карта спостереження (у додатках).
- Яка логіка побудови інструментів, блоки питань.

5. Вибіркова сукупність

- Генеральна сукупність: кого охоплює дослідження загалом.
- Вибірка: скільки людей буде досліджено, який метод відбору (випадковий, квотний, сніжний ком, репрезентативність).
- *Наприклад: $N = 400$ респондентів у віці 18–25 років, як проживають у м.Києві.*

6. Методи обробки та аналізу даних

- Які інструменти й підходи для обробки:
- Кількісний: SPSS, Excel, Python (описова статистика, кореляції, кластерний аналіз).
- Якісний: тематичне кодування, контент-аналіз (ручний або за допомогою програмного забезпечення).
- Змішаний: порівняльна інтерпретація кількісних і якісних даних.

7. Етичні аспекти

- Анонімність, добровільність участі, збереження персональних даних.

Висновок до розділу: стисло підсумовується, як обрані методи забезпечують досягнення мети дослідження.

Між структурними частинами роботи повинний прослідковуватися чіткий логічний зв'язок, тобто розділи мають бути пов'язані між собою і починатися з короткого опису питань, що розкриваються в даному розділі у їхньому взаємозв'язку з попередніми і наступними розділами.

Наприкінці кожного розділу обов'язково формулюють висновки із стислим викладенням наукових і практичних результатів тієї частини дослідження, що була розглянута у розділі. У висновках до розділів не слід переказувати те що було зроблено в самому розділі, а сформулювати те, що з цього випливає.

В цілому виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. В кінці розділу викладений у ньому матеріал підсумовується у вигляді коротких висновків. Вони є складовою частиною розділу і не повинні відокремлюватися від основного тексту заголовком та починатися з окремої сторінки.

Висновки та рекомендації.

У завершальній частині магістерської дисертації необхідно у відповідності до положень, що виносяться на захист і поставлених завдань, структури роботи стисло сформулювати основні думки за результатами дослідження, навести коротку характеристику оцінки стану проблеми, викласти основні результати власного дослідження, на основі якісних та кількісних показників дати рекомендації та визначити напрями вирішення проблем. Рекомендований обсяг висновків 3-4 сторінки.

Список використаних джерел.

Список літератури укладається в алфавітному порядку прізвищ авторів або назв книг. (Рекомендації до оформлення бібліографічного опису наведено в додатках 10 та 11).

Літературні джерела іноземною мовою подаються наприкінці загального списку, після них називають Інтернет джерела (якщо є).

Якщо в роботі використані архівні джерела, та правові документи їх виділяють в окрему групу і починають ними список літератури.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.

Невід'ємною частиною магістерської дисертації є **посилання на джерела (цитування)** для ілюстрації тези дослідника, підтвердження того чи іншого припущення, заперечення певного аргументу чи для критичного аналізу цитованого твору. Варто зазначити, що використання цитат стосується не тільки фрагментів наукових джерел, а й інших джерел інформації – фотографій, відеозаписів, звукозаписів, даних у графічній формі тощо. Виділяють такі способи цитування: 1) *парафраз* (непряме цитування, переказ, виклад думок інших авторів своїми словами) лапками не виділяється; 2) *цитата всередині рядка* (розміром до трьох рядків тексту) текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання.; 3) *блокова цитата* (складається з трьох і більше рядків тексту) як правило, лапками не виділяється. Кожен із цих способів включення запозичень до свого тексту необхідно супроводжувати бібліографічним посиланням на джерело. Відсутність такого посилання вважається плагіатом.

В 2017 р. Міністерство освіти і науки в Наказі про «Затвердження Вимог до оформлення дисертації» надало рекомендований перелік стилів оформлення списку наукових публікацій. До цього рекомендованого переліку включено 11 міжнародних стилів, які відображають всі галузі наукових досліджень: MLA (Modern Language Association) style, APA (American Psychological Association) style, Chicago/Turabianstyle, Harvard style, ACS (American Chemical Society) style, AIP (American Institute of Physics) style, IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style, Vancouver style, OSCOLA. (Про затвердження Вимог до оформлення дисертації, 2017).

Одним із найбільш зручних у використанні для соціальних наук є стиль АРА (англ. American Psychological Association (APA) Style) – широко поширена в суспільних науках методика оформлення академічних робіт, розроблена Американською асоціацією психологів. АРА Style передбачає використання посилань у тексті роботи щоразу, коли ви цитуєте джерело, будь то парафраз, цитата всередині рядка чи блокова цитата. Внутрішньотекстове посилання містить інформацію про автора праці (редактора/укладача/назву цитованого джерела, якщо автор відсутній), що цитується, рік видання та сторінковий інтервал (номери сторінок, з яких наводиться цитата). Сторінковий інтервал дозволяється не вказувати, якщо ви не наводите цитату, а висловлюєте якусь ідею чи посилаєтесь на роботу в цілому.

Парафраз не береться в лапки. Прізвище(а) автора(ів) може з'явитися:

1) якщо в реченні зазначається прізвище автора, тоді після прізвища у круглих дужках необхідно вказати рік видання;

2) якщо в реченні наводиться цитата без зазначення авторства, тоді у круглих дужках необхідно вказати прізвище автора та рік видання без розділових знаків.

Наприклад:

1) За Тимошиком (2004) у редакційно-видавничому процесі існує кілька етапів редагування.

2) У редакційно-видавничому процесі існує кілька етапів редагування (Тимошик, 2004).

Цитата всередині рядка (розміром до трьох рядків тексту). Береться в лапки. Прізвище(а) автора(ів) може з'явитися:

1) якщо в реченні зазначається прізвище автора, тоді після прізвища у круглих дужках необхідно вказати дату публікації та сторінковий інтервал;

2) якщо в реченні наводиться цитата без зазначення авторства, тоді у круглих дужках необхідно вказати прізвище автора, дату публікації та сторінковий інтервал.

Наприклад:

1) Here we empirically demonstrate that workers' and regulatory agents' understandings

of discrimination and legality emerge not only in the shadow of the law but also, as Albiston (2005, p. 99) suggests, in the “shadow of organizations.”

2) Романтична поезія характеризується "спонтанним переливом сильних почуттів" (Вордсворт, 2006, с. 263).

Блокова цитата (складається з трьох і більше рядків тексту). Подається в тексті з нового рядка через одинарний міжрядковий інтервал з абзацним відступом зліва для всієї цитати, не береться в лапки. Перед блоковою цитатою та після неї йде один рядок відступу. (Боженко, Корян та Федорець, 2016, с. 94)

Наприклад:

Комплексність науки управління відображається в її змісті, в якому можна виділити соціально-правовий аспект:

Соціально-правовий аспект передбачає визначення цілей, які стоять перед системами управління, напрямків та завдань управлінської діяльності. Важлива роль тут належить праву, оскільки останнє значною мірою регулює управлінські відносини. В даному разі право виступає засобом, інструментом, який забезпечує реалізацію в управлінні законів. Науку управління та правові науки зближує те, що вони вивчають діючі в суспільстві регулятивні механізми, але є далеко не тотожними науковими дисциплінам (Кравченко, 2024, с. 19).

Варто акцентувати увагу, що у переліку посилань не допускаються посилання на джерела, що не мають наукової цінності (сайти рефератів та інші накопичувачі документів), посилання на сторінки Вікіпедії та схожі ресурси, у яких відсутній процес наукового рецензування, файлообмінники (та інші схожі ресурси).

Додатки (при необхідності).

Додатки оформлюють як продовження магістерської дисертації на наступних її сторінках, після списку літератури, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожен із додатків починають з нової сторінки, їм дають заголовки, надруковані угорі малими літерами з першої великої симетрично стосовно тексту сторінки. В правому верхньому кутку над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г', Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ, наприклад, «Додаток А», «Додаток Б» і т.д. Єдиний додаток позначається як Додаток А.

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття магістерської дисертації:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- програми соціологічних досліджень;
- копії документів, окремі витяги із положень (інструкцій) тощо.

2.4 Реферат

Написання реферату – заключний етап виконання магістерської дисертації перед поданням її до захисту. Призначення реферату – ознайомлення членів ЕК та присутніх на захисті наукових працівників з методикою дослідження, фактичними результатами і основними висновками роботи. Реферат друкують державною мовою. Реферат має стисло, але досить ґрунтовно розкривати основний зміст роботи, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої нема в роботі. У ньому викладають основні ідеї та висновки, внесок автора у проведене дослідження, ступінь новизни і практичну значущість результатів дослідження.

Структура реферату

Загальна характеристика роботи, що подається в рефераті, має відповідати наведеним у вступі до роботи її кваліфікаційним ознакам:

- актуальність теми;
- зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами;
- мета і завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- методи дослідження;
- наукова новизна одержаних результатів;
- практичне значення одержаних результатів;
- апробація результатів;
- публікації;
- ключові слова.

Крім того, вказують структуру роботи (наявність вступу, кількості розділів, додатків) основний обсяг магістерської дисертації в сторінках, а

також обсяг, що займають ілюстрації, таблиці, додатки (із зазначенням їх кількості), список використаних літературних джерел (із зазначенням кількості найменувань).

Далі стисло викладається зміст магістерської дисертації за розділами (2-3 сторінки).

У висновках викладають головні теоретичні та практичні результати роботи. Кожен теоретичний і прикладний висновок роботи треба формулювати чітко і конкретно (однозначно). Формулювання віддзеркалює суть і новизну зробленого.

Список опублікованих праць магістранта (статей, тез доповідей на конференціях) за темою магістерської дисертації подають відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць і прізвищ усіх співавторів.

Анотації. На останніх сторінках реферату розміщують анотації українською та англійською мовами.

Оформлення реферату

За обсягом реферат має бути 7-9 сторінок.

На титульному аркуші подаються: назва випускаючої кафедри, прізвище, ім'я, по батькові магістранта; шифр і найменування спеціальності заголовком «Реферат магістерської дисертації»; з теми: «.....», місто, рік, підписи магістранта, наукового керівника та завідуючого кафедрою (**додаток 7**).

Номери сторінок проставляються в центрі верхнього краю сторінки. Нумерація починається з цифри 1 на першій сторінці, де міститься загальна характеристика роботи.

Структурні частини реферату не нумерують, їх назви друкують великими літерами симетрично до тексту.

2.5 Вимоги допуску магістерської дисертації до захисту

До захисту в ЕК допускаються магістерські дисертації, теми яких затверджені наказом ректора університету, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам методичних рекомендацій кафедри, що підтверджено підписами керівника та консультантів роботи, наявністю відгуку керівника та рецензії. Негативна рецензія або відгук керівника не є підставою для недопущення студента до захисту магістерської дисертації.

Допуск до захисту магістерської дисертації у ЕК здійснюється завідувачем випускової кафедри, який приймає позитивне рішення на підставі викладеного вище або підсумків попереднього захисту магістерської дисертації на кафедрі, що має бути оформлено відповідним протоколом засідання кафедри. Допуск підтверджується візою завідувача кафедри на титульному аркуші магістерської дисертації.

До захисту допускаються студенти, які:

- виконали навчальний план (не мають академічних заборгованостей);
- виконали програму підготовки магістра;
- мають завершену, оформлену у відповідності з вимогами магістерську дисертацію;
- робота пройшла перевірку на антиплагіат в програмі, яку на даний час використовує КПІ імені Ігоря Сікорського;
- отримали відгук наукового керівника;
- отримали рецензію;
- не мають заборгованостей по оплаті;
- отримали візу завідуючого кафедрою про допуск до захисту.

Не пізніше, ніж за тиждень до захисту у відповідності з графіком студент повинен подати секретареві ЕК:

- зброшуровану магістерську дисертацію з усіма необхідними підписами;
- комплекс ілюстративних матеріалів, схем, графіків, та інших носіїв візуальної інформації для членів ЕК (якщо є);
- звіт за результатами перевірки на анти плагіат в програмі, яку на даний час використовує КПІ імені Ігоря Сікорського;
- електронний варіант магістерської дисертації в форматі .doc;
- письмову згоду на розміщення магістерської дисертації в базі ЕЛАКРІ;
- відгук керівника;
- рецензію;
- завірену залікову книжку;
- підписаний індивідуальний план.

Деканат надає зведену відомість про виконання студентами навчального плану і отримані ними оцінки.

2.6 Захист магістерської дисертації

Публічний захист магістерської дисертації відбувається на відкритому засіданні ЕК. На захисті можуть бути присутні науковий керівник, рецензенти, члени кафедри, представники організацій та установ, де планується працевлаштування випускників кафедри.

Для публічного виступу студенту надається 10-15 хвилин. Для публічного захисту магістрант готує презентацію на 15-20 слайдів. В презентації повинно бути обґрунтовано вибір теми, її актуальність, мету, завдання, розкрито практичну значущість дослідження, висвітлено отримані результати та представлено основні висновки і рекомендації.

Основні рекомендації до змісту презентації за Д. Льюїсом:

- кожен слайд має відображати одну думку;
- текст має складатися з коротких слів та простих речень;
- рядок має містити 6-8 слів;
- всього на слайді має бути 6-8 рядків;
- загальна кількість слів не повинна перевищувати 50;
- дієслова мають бути в одній часовій формі;
- заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні положення слайду;
- у заголовках мають бути і великі, і малі літери;
- слайди мають бути не надто яскравими – зайві прикраси лише створюють бар'єр на шляху ефективної передачі інформації;
- кількість блоків інформації під час відображення статистичних даних на одному слайді має бути не більше чотирьох;
- підписи до ілюстрації розміщуються під нею, а не над нею;
- усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі.

Під час доповіді також можна роздати членам ЕК матеріали (якщо є потреба в цьому): таблиці, схеми, графіки, діаграми, плакати тощо. Вказані матеріали обов'язково узгоджуються з науковим керівником.

Під час захисту магістерської дисертації студент повинен:

- стисло обґрунтувати вибір теми, її актуальність, мету і завдання;
- розкрити теоретичну та практичну значущість дослідження;
- чітко сформулювати основні висновки та рекомендації;

- показати ґрунтовні знання першоджерел та наукової літератури з обраної проблеми, всебічне володіння матеріалом дослідження;

- продемонструвати здатність самостійно аналізувати й узагальнювати результати дослідження.

Доповідь магістранта повинна бути розрахована за часом: 10-15 хвилин. Після виступу студента заслуховують відгук наукового керівника, оцінку роботи рецензентом, надається слово бажаним висловити свою думку щодо рівня проведеного дослідження студентом. Потім студент зобов'язаний відповісти на запитання голови, членів ЕК.

Хід захисту фіксується у протоколі ЕК. Оцінка обговорюється на закритому засіданні та оголошується головою ЕК у присутності членів комісії, усієї групи студентів-магістрантів.

Студенту, який успішно захистив магістерську дисертацію, за рішенням ЕК присвоюється кваліфікація «магістр соціології», видається диплом про вищу освіту та додаток до диплому.

За умови, що студент захистив магістерську дисертацію з оцінкою «відмінно», та склав на «відмінно» 75% обов'язкових і вибіркових дисциплін навчального плану, а з інших дисциплін – з оцінкою «добре», йому буде видано диплом з відзнакою.

У разі, якщо при захисті магістерської дисертації студент отримав незадовільну оцінку, або був недопущений до захисту рішенням кафедри, він може отримати допуск до повторного захисту роботи протягом трьох років після закінчення університету. Студентам, які не захищали атестаційну роботу з поважної причини (документально підтвердженої), термін захисту може бути продовжений деканом факультету до наступного терміну роботи ЕК, але не більше, ніж на один рік.

2.7 Зразок тематики магістерських дисертацій

ОПП «Врегулювання конфліктів та медіація»

1	Волонтерська діяльність у зоні збройного конфлікту як форма соціальної активності громадян
2	Використання процедури медіації у вирішенні сімейних конфліктів.
3	Внутрішньо переміщені особи в приймаючих громадах: порівняльний аналіз моделей безконфліктної взаємодії

4	Вплив засобів масової комунікації на сприйняття конфліктів у суспільстві
5	Вплив медіативних практик на поведінку соціальних груп
6	Впровадження механізмів застосування правосуддя перехідного періоду в умовах збройного конфлікту в Україні
7	Гендерний аспект цивільно-військової співпраці
8	Дипломатія в умовах конфлікту
9	Конфліктогенність суспільства в умовах економічних криз
10	Концептуальні основи дослідження процесу асиміляції ВПО
11	Концепція примирення в контексті інтерпретативної соціологічної парадигми
12	Ксенофобія стосовно етнічних груп в сучасній Україні
13	Медіація в корпоративному управлінні
14	Медіація як метод вирішення соціально-політичних конфліктів: досвід окремих країн та перспективи для України
15	Методологія аналізу ризиків виникнення конфліктів
16	Модернізація політичної культури українців: соціологічний вимір
17	Організаційні конфлікти в Україні: причини, динаміка, моделі врегулювання
18	Особливості адаптації біженців з зони збройного конфлікту
19	Патріотичне виховання як чинник національної безпеки в Україні
20	Політичне ангажування або нейтральність науки: сучасні соціологічні концептуалізації
21	Постконфліктне урегулювання збройного протистояння в Боснії та Герцеговині: імплементація досвіду в Україні
22	Потенціал місцевої миротворчої діяльності в Україні
23	Процеси трансформації шлюбних стосунків в умовах сучасного українського суспільства
24	Світова гегемонія США: конфлікти та альтернативи
25	Системи раннього попередження та раннього реагування на конфлікти.
26	Сучасний досвід ведення конфліктів: військові та невійськові методи.

27	Технології і методи гібридних конфліктів у світі: компаративний аналіз
28	Технології і методи гібридних конфліктів у світі: парамілітарних операцій, «м'якої» сили та приховані дії
29	Трансформація повсякденності під час конфлікту
30	Управління масовою свідомістю як інструмент примирення

ОНП «Аналітика соціальних даних»

1	Цифровізація ринку праці в Україні
2	Соціальна ізоляція у цифрову епоху: вплив технологій на міжособистісні відносини та самотність
3	Вплив ботоферм на формування суспільної думки
4	Читання книжок у загальній структурі споживання медіа
5	Інформаційна війна як комунікативна технологія формування та розвитку військово-мобілізаційного потенціалу населення
6	Вплив соціальних мереж на формування громадської думки
7	Соціологічна освіта як чинник становлення соціологічної професії в Україні
8	Вплив цифрової нерівності на доступ до онлайн-освіти
9	Соціальні медіа у формування політичних уподобань молоді: аналіз впливів
10	Розповсюдження фейкових новин у соціальних медіа та їх вплив на соціальну солідарність
11	Цифрова нерівність в умовах глобалізації
12	Візуальні методи дослідження соціальної нерівності в умовах трансформації українського суспільства
13	Віртуалізація соціальних відносин в контексті глобалізаційних тенденцій
14	Середній клас в Україні: передумови, проблеми, перспективи в умовах модернізаційних зрушень
15	Чинники зміни мовних практик студентів на прикладі закладів вищої освіти
16	Контроль та безпека в модерному місті-мегаполісі: соціологічна концептуалізація
17	Перспективи об'єднання територіальних громад у вимірі громадської думки

2.8 Критерії оцінювання магістерської дисертації

Магістерська дисертація як засіб діагностики результатів навчання студентів за спеціальністю С5 Соціологія має відповідати визначеній системі характеристик. Підґрунтям формування системи характеристик мають бути основні компетентності випускника. Оцінювання магістерської дисертації проводиться за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням балів до національної оцінки.

Перша частина цього оцінювання враховує відповідність магістерської дисертації до вимог щодо атестаційних робіт другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності С5 Соціологія та вимог освітньої програми спеціальності щодо формування компетентності студента. Виконання магістерської дисертації оцінюється в 70 балів (**додаток 12**).

Друга частина системи оцінювання стосується доповіді студента в процесі захисту ним основних положень магістерської дисертації. В цьому плані критеріальна характеристика поданої роботи має визначити, наскільки студент чітко і повно розкрив мету роботи, шляхи її досягнення, глибоко аргументує прийняті рішення, демонструє вміння використовувати презентаційні матеріали, в змозі професійно відстоювати власну точку зору, а також те, як він володіє професійними знаннями на сучасному рівні. За захист поданої роботи студент отримує 30 балів (**додаток 12**).

Система оцінювання включає шість рівнів («відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «достатньо», «незадовільно») традиційних оцінок. Кожному рівню відповідають певні оцінні бали: «відмінно» - 95-100 балів, «дуже добре» - 85-94 бали, «добре» - 75-84 бали, «задовільно» - 65-74 бали, «достатньо» - 60-64 бали, «незадовільно» - менше 60. За всіма характеристиками сума мінімальних позитивних балів має бути не меншою, ніж 60 балів. Таблиця переведення суми балів до оцінок наведена в **додатках 13 та 14**. Оцінка виконання та захисту магістерської дисертації проводиться екзаменаційною комісією. Також при оцінюванні роботи враховуються зазначені у відгуках наукового керівника та рецензента зауваження і пропозиції.

Магістерська дисертація з ознаками плагіату рішенням кафедри до захисту не допускається. Захист нової роботи (на іншу тему) можливий не раніше, ніж через рік.

Студент, який не подав у затверджений строк до ЕК магістерську дисертацію), має право на повторну атестацію в наступний термін роботи

екзаменаційної комісії протягом трьох років після закінчення університету. У випадку, коли захист магістерської дисертації визнається незадовільним, ЕК встановлює, чи може студент подавати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати магістерську дисертацію за новою темою.

3. КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ІНТЕГРАЦІЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ І ЕТИЧНИХ ЗАСАД В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

У процесі підготовки магістерської дисертації студенти не лише засвоюють методи наукового аналізу, а й формують свою дослідницьку ідентичність. Ця ідентичність ґрунтується на двох основоположних засадах: критичному мисленні як когнітивній компетенції та академічній доброчесності як етичному принципі. Їхня інтеграція є основою наукової культури і запорукою якості магістерської дисертації.

Критичне мислення (*critical thinking*) – це систематичний, логічно обґрунтований і рефлексивний процес оцінювання інформації, аргументів, джерел і власних переконань з метою прийняття зважених і раціональних рішень. За визначенням Американської філософської асоціації (АРА), це зважене, саморегульоване мислення, яке включає інтерпретацію, аналіз, оцінювання та дедукцію (Facione, 1990).

У сучасному науково-академічному середовищі здатність до критичного мислення є однією з ключових компетентностей соціолога-дослідника. Особливо важливу роль вона відіграє у процесі написання магістерської дисертації – завершального наукового дослідження в межах магістерської програми. Критичне мислення забезпечує глибоке розуміння теоретичних концепцій, здатність до самостійного аналізу соціальних явищ і розроблення обґрунтованих висновків, що відповідають академічним стандартам.

У контексті соціологічного дослідження критичне мислення передбачає здатність:

- • аналізувати складні суспільні явища з різних теоретичних підходів;
- • розрізняти емпіричні факти й інтерпретації;
- • виявляти логічні помилки, ідеологічні упередження та приховані припущення у текстах;
- • формулювати незалежні й аргументовані висновки.

У процесі написання магістерської дисертації з соціології студенти стикаються з необхідністю працювати з великою кількістю джерел, концепцій, статистичних даних та інтерпретацій. Без розвиненого критичного мислення вони ризикують:

- беззастережно сприймати авторитетні точки зору;
- механічно відтворювати чужі ідеї без рефлексії;
- ігнорувати альтернативні тлумачення;
- не помічати суперечностей у власному дослідженні.

Критичне мислення допомагає магістрантам:

- вибудовувати аргументацію в логічній послідовності;
- розмежовувати припущення, гіпотези, судження та соціальні факти;
- оцінювати якість соціологічних джерел та методів;
- перевіряти валідність та надійність отриманих результатів;
- формулювати релевантні рекомендації для подальших досліджень або практичної реалізації результатів.

Розвиток критичного мислення – це тривалий, цілеспрямований процес, якому повинна приділятися увага як під час навчання на магістерських програмах, так і під час підготовки магістерської дисертації. У процесі розвитку критичного мислення ефективними є такі стратегії:

- рефлексивне читання: аналіз наукових текстів із фокусом на структуру аргументації, доказову базу, методологію, логічну послідовність;
- порівняння теорій: активне зіставлення підходів різних соціологічних шкіл (наприклад, структурного функціоналізму та символічного інтеракціонізму) щодо однієї проблеми;
- формування дослідницьких запитань: самостійне конструювання запитань, які стимулюють аналітичне мислення;
- дискусії з науковим керівником і колегами: відкритість до критики та обговорення — важлива складова академічного зростання;
- оцінювання власного тексту: практика рецензування написаного матеріалу з позиції "читача", виявлення слабких місць у аргументації, обґрунтуваннях, висновках.

Критичне мислення – це не лише інструмент аналітичної роботи, а й ознака зрілості дослідника. Розвиваючи цю здатність у процесі написання магістерської дисертації, студенти набувають навичок, необхідних як для подальших академічних досліджень, так і для роботи.

Критичне мислення тісно пов'язане з дотриманням принципів наукової доброчесності – чесності, самостійності, відкритості до перевірки. Студент,

здатний до критичного аналізу, ніколи не копіюватиме чужі ідеї без належним чином оформлених посилань, не підбиратиме дані "під гіпотезу", не приховуватиме суперечності. Навпаки, він відкрито і чесно визнає обмеження власного дослідження і зробить висновки на підставі достовірних даних.

Академічна доброчесність – це сукупність цінностей і норм, що визначають чесну, відповідальну і прозору поведінку в академічному середовищі. В Україні її засади закріплено у Законі “Про освіту” (ст. 42), який забороняє плагіат, фабрикацію, фальсифікацію даних, обман та інші прояви недоброчесної поведінки, Законі України «Про вищу освіту» та в інших законах України, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень (Закон України «Про вищу освіту», 2019).

Плагіат – привласнення авторства на чужий твір науки, літератури, мистецтва або на чуже відкриття, винахід чи раціоналізаторську пропозицію, а також використання у своїх працях чужого твору без посилання на автора (Бусел 2005, 977).

Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права» №3792-ХІІ в редакції від 04.11.2018 року стаття 50, пункт «в»: «плагіат - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору». (Закон України «Про авторське право і суміжні права», 2018)

Частина 4 статті 42 Закону України «Про освіту» №2145-VIII в редакції від 19.01.2019 року визначає академічний плагіат, як «оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства». (Закон України «Про освіту», 2019)

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII в редакції від 01.01.2019 року стаття 16, пункт 2 підпункт 8: «Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів: 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи

запобігання та виявлення академічного плагіату». (Закон України «Про вищу освіту», 2019)

З метою належної реалізації норм Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», що стосуються дотримання основних принципів академічної доброчесності та системного підходу до розвитку методів та засобів виявлення плагіату в освітньому просторі, Міністерством освіти і науки України розроблено Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо):

- Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

- Відтворення в тексті наукової роботи наведених в іншому джерелі цитат з третіх джерел без вказування, за яким саме безпосереднім джерелом наведена цитата.

- Відтворення в тексті наукової роботи наведеної в іншому джерелі науково-технічної інформації (крім загальновідомої) без вказування на те, з якого джерела взята ця інформація.

- Відтворення в тексті наукової роботи оприлюднених творів мистецтва без зазначення авторства цих творів мистецтва (Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах 2018)

Одним із сучасних напрямів боротьби з академічним плагіатом є його виявлення і констатація за допомогою систем виявлення збігів/ідентичності/схожості.

З метою реалізації зазначеного вище, роботи, які подаються до захисту, перевіряються на ідентичність програмним забезпеченням. Допуск роботи до захисту можливий лише за умови відсутності в роботі елементів плагіату.

Розвиток критичного мислення і дотримання академічної доброчесності є не лише вимогою академічної культури, а й ключовою умовою формування відповідального соціолога-дослідника. Критичне мислення дає інструмент для самостійного аналізу, а доброчесність – моральний орієнтир для наукової діяльності. Їх синергія формує нову якість дослідницького мислення – чесного, глибокого, оригінального.

4. СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Богдан, О. (2015). *Що варто знати про соціологів та соціальні дослідження? Посібник-довідник для громадських активістів та всіх зацікавлених*. Київ : Дух і літера
- Боженко, О., Корян, Ю., & Федорець, М. (Уклад.). (2016). *Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах*. Київ: УБА. Доступно з <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/18681>
- Бусел, В. Т., (Уклад.). (2005). *Великий тлумачний словник сучасної української мови*. Київ; Ірпінь: Перун.
- Верховна Рада України. (2018). *Закон України «Про авторське право і суміжні права»*. Доступно з <https://zakon.help/law/3792-XII/edition22.07.2018/page3>
- Верховна Рада України. (2019). *Закон України «Про вищу освіту»*. Доступно з <https://zakon.help/law/1556-VII/edition01.01.2019/>
- Верховна Рада України. (2019). *Закон України «Про освіту»*. Доступно з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
- Гірник, А., Гірник, Д. (2009) *Метод он-лайн фокус-груп*. Наукові записки. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. Том 97.
- Еко, Умберто. (2007) *Як написати кваліфікаційну роботу*. Тернопіль: Мандрівець.
- КМІС *Сприйняття мирних планів для завершення війни (2025)* Київ: Київський міжнародний інститут соціології. Доступно з <https://kiis.com.ua/?lang=ukr&cat=reports&id=1530&page=1>
- Костенко, Н., Скокова Л. (Ред.). (2009). *Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник*. Київ : ІС НАНУ.
- КПІ ім. Ігоря Сікорського (2022) *Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського*. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Доступно з https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pologennia_RSO_2022.pdf
- КПІ ім. Ігоря Сікорського (2022) *Рекомендації до структури та змісту кваліфікаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра та магістра*. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. Доступно з

https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Rekomendacii_DP_DR_MD_0.pdf

КПІ ім. Ігоря Сікорського (2023) *Пам'ятка керівнику кваліфікаційної роботи здобувача ступеня бакалавра/магістра*. Доступно з https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/Pamiatka_kerivnyku_kvalif_oboty_2023.pdf

КПІ ім. Ігоря Сікорського (2023) *Положення про екзаменаційну комісію та атестацію здобувачів вищої освіти в КПІ ім. Ігоря Сікорського*. Доступно з https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/pologennia_ek_atestaciia_2023.pdf

Міністерство освіти і науки України: лист. (2018). *Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах*. 15.08.2018. Доступно з <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v8681729-18>

Міністерство освіти і науки України: наказ. (2017). *Про затвердження Вимог до оформлення дисертації*. 12.01.2017. Доступно з <http://duan.edu.ua/uploads/aspirantura-17-18/19720.pdf>

Міністерство освіти і науки України: наказ. (2024). *Про особливості запровадження змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 року № 1021*. 19.11.2024. Доступно з <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1833-24#Text>

Науковий інститут науково-технічної і економічної інформації (2016). *ДСТУ 3008:2015. Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання*. Доступно з https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf

Ніжинська, Т. (2018). *Міжнародний стиль цитування APA Style*. Доступно з <http://ela.kpi.ua/handle/123456789/22821>

Олійник О. (2022) *Онлайн фокус-групи: особливості організації та проведення. Соціологічні студії*. 1(20), 32–40.

- Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій. (2007). *Бюлетень ВАК України* б. (зміни – № 3, 2008). Доступно з http://www.niss.gov.ua/public/File/aspirantura/main_vumogi.pdf
- Паніна, Н.В. (2007). *Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій*. Київ: ІС НАН України.
- Пиголенко, І. (2021). Забезпечення якості польового етапу дослідження при проведенні соціологічних опитувань. *Вісник Національного технічного університету України „Київський політехнічний інститут”*. *Політологія. Соціологія. Право*, 2(50), 22-27.
- Сальнікова С. (2021) *Вибірка у соціологічному дослідженні : підручник*. Луцьк : Вежа-Друк.
- Facione, P. A. (1990). *Critical thinking: A statement of expert consensus for purposes of educational assessment and instruction – The Delphi report*. Millbrae, CA: California Academic Press.
- Knott, E., Rao, A.H., Summers, K., & Teeger, C. (2022) Interviews in the social sciences. *Primer*, 2, 1–15.
- Silverman, R.M., & Patterson, K.L. (2022) *Qualitative Research Methods for Community Development*. New York and London: Routledge. Taylor. Francis Group.
- Staller, K.M. (2022) Confusing questions in qualitative inquiry: Research, interview, and analysis. *Qualitative Social Work*, 21 (2), 227–234.
- The UDC Summary (UDCS) Доступно з <http://www.udcsummary.info/php/index.php?lang=uk#>

Додаток 1. Титульний аркуш магістерської дисертації

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Повна назва інституту/факультету
Повна назва кафедри**

«На правах рукопису»
УДК _____

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНО
Завідувач кафедри
_____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
« ____ » _____ 20__ р.

**Магістерська дисертація
на здобуття ступеня магістра
за освітньо-професійною/освітньо-науковою програмою «Назва»
зі спеціальності ХХХ «Назва»
на тему: «Тема»**

Виконав (-ла):
студент (-ка) ІV курсу, групи ХХ-ХХ
Прізвище, ім'я, по батькові _____

Керівник:
Посада, науковий ступінь, вчене звання,
Прізвище, ініціали _____

Консультант з назва розділу:
Посада, науковий ступінь, вчене звання,
Прізвище, ініціали _____

Рецензент:
Посада, науковий ступінь, вчене звання,
Прізвище, ініціали _____

Засвідчую, що у цій магістерській
дисертації немає запозичень з праць
інших авторів без відповідних
посилань.
Студент (-ка) _____

Київ – 20YY року

Додаток 2. Завдання на магістерську дисертацію

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Факультет/ННІ _____
(повна назва)

Кафедра _____
(повна назва)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність, спеціалізація _____
(код і назва)

Освітньо-професійна /освітньо-наукова програма _____
(назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

« ___ » _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ

на магістерську дисертацію студенту

Прізвище, ім'я, по батькові

1. Тема магістерської дисертації « _____ »
науковий керівник магістерської дисертації Прізвище, ім'я, по батькові,
науковий ступінь, вчене звання, затверджені наказом по університету від
« ___ » _____ 20__ р. № _____
2. Строк подання студентом магістерської дисертації _____
3. Об'єкт дослідження _____
4. Предмет дослідження (Вихідні дані – для магістерської дисертації за
ОПП/ОНП) _____
5. Перелік завдань, які потрібно розробити _____
6. Перелік графічного (ілюстративного) матеріалу _____

7. Орієнтовний перелік публікацій _____

8. Консультанти розділів дисертації*

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

9. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Строк виконання магістерської дисертації	Примітка

Студент _____
(підпис)

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Керівник роботи _____
(підпис)

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

* Консультантом не може бути зазначено керівника магістерської дисертації.

Додаток 3. Зразок оформлення змісту магістерської дисертації

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	6
1.1. Назва підрозділу	6
1.2. Назва підрозділу	27
1.3. Назва підрозділу	50
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	59
2.1. Назва підрозділу	59
2.2. Назва підрозділу	67
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ	78
3.1. Назва підрозділу	78
3.2. Назва підрозділу	83
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95
ДОДАТКИ (за необхідності)	100

Додаток 4. Реферат магістерської дисертації

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»**

**Повна назва інституту/факультету
Повна назва кафедри**

«На правах рукопису»
УДК _____

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНО
Завідувач кафедри
_____ Ім'я, ПРИЗВИЩЕ
«__» _____ 20__ р.

**РЕФЕРАТ
Магістерської дисертації
на здобуття ступеня магістра
за освітньо-професійною/освітньо-науковою програмою «Назва»
зі спеціальності XXX «Назва»
на тему: «Тема»**

Виконав (-ла):
студент (-ка) IV курсу, групи XX-XX
Прізвище, ім'я, по батькові _____

Керівник:
Посада, науковий ступінь, вчене звання,
Прізвище, ініціали _____

Консультант з назва розділу:
Посада, науковий ступінь, вчене звання,
Прізвище, ініціали _____

Рецензент:
Посада, науковий ступінь, вчене звання,
Прізвище, ініціали _____

Київ – 20YY року

Додаток 5. Відгук наукового керівника магістерської дисертації

ВІДГУК
наукового керівника на
магістерську дисертацію
на здобуття ступеня магістра,
виконану на тему: «Тема»
студентом (-кою) Прізвище, ім'я, по батькові

[Текст відгуку]

Магістерська дисертація *Прізвище, ім'я, по батькові* виконана в достатньому обсязі, рівень підготовки здобувачки (-ча) відповідає вимогам ступеню вищої освіти «магістр» і може бути рекомендована до захисту, а її авторці (автору), здобувачці (-чу) *Прізвище, ім'я, по батькові*, може бути присвоєна кваліфікація магістра з соціології за спеціальністю С5 Соціологія освітньо-професійною програмою «Врегулювання конфліктів та медіація» / освітньо-науковою програмою «Аналітика соціальних даних».

Науковий керівник
магістерської дисертації

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток 6. Пам'ятка керівнику (для відгуку)

Відгук складається у довільній формі (використання бланків-шаблонів неприпустимо) із зазначенням: актуальності теми, в інтересах або на замовлення якої організації робота виконана (в рамках науково-дослідної роботи кафедри, підприємства, НДІ тощо); відповідності виконаної роботи виданому завданню; короткого критичного огляду змісту окремих частин роботи із зазначенням найбільш важливих і значущих питань, у яких виявилася самостійність студента, його рівень теоретичної та практичної підготовки, ерудиція, знання фахової літератури; підготовленість студента до прийняття сучасних рішень, умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати правильні (інженерні, наукові) рішення, застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити фізичне або математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту; найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, їх апробації (участь у конференціях, семінарах, оформлення патентів, публікація в наукових журналах тощо); своєчасність виконання календарного плану, недоліки роботи та тих, що виявилися у роботі магістранта інші питання, які характеризують професійні якості студента. Висновки щодо відповідності якості підготовки студента вимогам стандарту вищої освіти і можливості присудження йому ступеня вищої освіти «магістр» та присвоєння кваліфікації (формулювання згідно з навчальним планом спеціальності).

Додаток 7. Направлення на рецензію

НАПРАВЛЕННЯ НА РЕЦЕНЗІЮ

Шановний _____
(вчене звання, прізвище та ініціали рецензента)

Прошу Вас до « ____ » _____ 20 ____ р. підготувати й надати рецензію
(дата надання рецензії)

на магістерську дисертацію

студента (-ки) _____
(прізвище, ініціали)

на тему _____

(повна назва теми ДП (ДР, МД))

Завідувач кафедри

(назва кафедри)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« ____ » _____ 20 ____ р.

Додаток 8. Рецензія на магістерську дисертацію

РЕЦЕНЗІЯ на магістерську дисертацію на здобуття ступеня магістр, виконану на тему: «Тема» студентом (-кою) Прізвище, ім'я, по батькові

[Текст рецензії]

В цілому робота виконана в достатньому обсязі, цілком відповідає встановленим вимогам до магістерської дисертації і заслуговує оцінки «_____», а її авторці (автору), здобувачці (-чу) *Прізвище, ім'я, по батькові*, може бути присвоєна кваліфікація магістра з соціології за спеціальністю С5 Соціологія *освітньо-професійною програмою «Врегулювання конфліктів та медіація» / освітньо-науковою програмою «Аналітика соціальних даних».*

Рецензент

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Печатка установи, організації рецензента (*тільки для зовнішнього рецензента*)

Додаток 9. Пам'ятка рецензенту

Рецензія складається у довільній формі (використання бланків-шаблонів неприпустимо) із зазначенням: відповідності магістерської дисертації затвердженій темі та завданню; актуальності теми; реальності роботи (виконання на замовлення підприємств, організацій, за науковою тематикою кафедри, НДІ тощо); загальний огляд змісту роботи, при цьому рецензент оцінює кожний розділ роботи, глибину техніко-економічного обґрунтування прийняття рішень (для проекту); ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій; оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів; правильності проведених розрахунків і конструкторсько-технологічних рішень; наявності і повноти експериментального (математичного моделювання) підтвердження прийнятих рішень; якості виконання пояснювальної записки, відповідності креслеників вимогам стандартів; можливості впровадження результатів; недоліків; загальна оцінка («відмінно», «дуже добре», «добре», «задовільно», «незадовільно»), яку на думку рецензента заслуговує робота та її відповідність вимогам, можливості присудження студенту ступеня вищої освіти «магістр» та присвоєння кваліфікації (формулювання згідно з навчальним планом спеціальності).

Додаток 10. Приклад оформлення бібліографічного опису у списку використаних джерел (з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<p>Книги: Один автор</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
<p>Два автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
<p>Три автори</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с. 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.

<p>Чотири і більше авторів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т, Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
<p>Автор(и) та редактор(и)/упорядники</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
<p>Без автора</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
<p>Багатотомні видання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь :

	<p>НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ ім. М. Драгоманова ; МГПУ ім. Б. Хмельницького, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдеева О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p> <p>2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543.</p> <p>6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141.</p> <p>8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного</p>

	<p>службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.</p>
Архівні документи	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. <i>Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України</i>, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.

Бібліографічні показчики	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одисей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: КНИГИ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493. 2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212. 3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: МАТЕРІАЛІВ КОНФЕРЕНЦІЙ (ТЕЗИ, ДОПОВІДІ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53. 5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного

	навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: ДОВІДКОВОГО ВИДАННЯ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірій М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: ПРОДОВЖУВАНО ГО ВИДАННЯ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формування їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
ЧАСТИНА ВИДАННЯ: ПЕРІОДИЧНОГО ВИДАННЯ (ЖУРНАЛУ, ГАЗЕТИ)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20–26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного</i>

	<p>університету. <i>Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).</p> <p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років XX століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>
--	--

Додаток 11. Приклад оформлення літератури APA STYLE*

	Схема	Приклади
Книга: 1-7 авторів	<p>Прізвище1, Ініціали1, Прізвище2, Ініціали2, Прізвище3, Ініціали3, Прізвище4, Ініціали4, Прізвище5, Ініціали5, Прізвище6, Ініціали6, & Прізвище7, Ініціали7. (Рік). Назва книги: Підназва (номер видання). Місце видання: Видавництво.</p>	<p>Bragg, S. M. (2010). <i>Wiley revenue recognition: Rules and scenarios</i> (2nd ed.). Hoboken, NJ: Wiley.</p> <p>Тимошик, М. В. (2004). <i>Видавнича справа та редагування</i>. Київ: Ін Юре.</p> <p>Tymoshyk, M. V. (2004). <i>Vydavnycha sprava ta redahuvannia</i>. Kyiv: In Yure.</p> <p>Hubbard, R. G., Koehn, M. F., Omstein, S. I., Audenrode, M. V., & Royer, J. (2010). <i>The mutual fund industry: Competition and investor welfare</i>. New York, NY: Columbia University Press.</p> <p>Шульгін, В., Слободяник М., & Павленко В. (2014). <i>Хімія</i>. Харків: Фоліо.</p>
Книга: 8 і більше авторів	<p>Прізвище1, Ініціали1, Прізвище2, Ініціали2, Прізвище3, Ініціали3, Прізвище4, Ініціали4, Прізвище5, Ініціали5, Прізвище6, Ініціали6 ... Прізвище останнього автора, Ініціали. (Рік). Назва книги: Підназва (номер видання). Місце видання: Видавництво.</p>	<p>Zinn, H., Konopacki, M., Buhle, P., Watkins, J. E., Mills, S., Mullins, J. W. ... Komisar, R. (2008). <i>A people's history of American empire: A graphic adaptation</i>. New York, NY: Metropolitan Books.</p> <p>Прусова, В. Г., Прихач, О. С., Довгань, К. Л., Остапенко, Г. Г., Бойко, С. О., Поліщук, О. О. ... Бондар, Г. Р. (2004). <i>Математика</i>. Київ: Освіта.</p>
Книга за редакцією	<p>Прізвище редактора, Ініціали. (Ред.). (Рік). Назва книги: Підназва (номер видання). Місце видання: Видавництво.</p>	<p>McNamara, R. H. (Ed.). (2008). <i>Homelessness in America</i>. Westport, CT: Praeger Publishers.</p> <p>Ophir, A., Givoni, M., & Hanafi, S. (Eds.). (2009). <i>The power of inclusive exclusion</i>. New York, NY: Zone.</p> <p>Фіголь, Н. (Ред.). (2009). <i>Українська мова</i>. Київ: НТУУ "КПІ".</p> <p>Прусова, В. Г., Прихач, О. С., Довгань, К. Л., Остапенко, Г. Г., Бойко, С. О., Поліщук, О. О. ... Бондар, Г. Р. (Ред.). (2004). <i>Математика</i>. Київ: Освіта.</p>

Книга: автор-організація	Назва організації. (Рік). <i>Назва книги: Підназва</i> (номер видання). (Номер звіту*). Місце видання: Видавництво. <i>*якщо це доречно</i>	Peace Corps. (2006). <i>A life inspired</i> . Washington, DC: Author. Інститут світової економіки та міжнародних відносин. (2012). <i>Держава в економіці Японії</i> . Київ: Наука.
Книга без автора	<i>Назва книги: Підназва.</i> (Рік). (номер видання). Місце видання: Видавництво.	<i>Twenty-four hours a day</i> . (2010). Miami, FL: BN Publishing. <i>Українська мова</i> . (2009). Київ: НТУУ «КПІ».
Частина книги	Прізвище автора глави, Ініціали. (Рік). Назва глави: Підназва. В Ініціали Прізвище редактора ^{або} укладача (відповідальність*), <i>Назва книги: Підназва</i> (номер видання). (сторінковий інтервал). Місце видання: Видавництво. <i>*скорочено</i>	Grosman, D. (2009). Writing in the dark. In T. Morrison (Ed.), <i>Burn this book</i> (pp. 22-32). New York, NY: HarperCollins Publishers. Farrell, S. E. (2009). Art. In D. Simmons (Ed.), <i>New critical essays on Kurt Vonnegut</i> (p.91). New York, NY: Palgrave Macmillan. Балашова, Є. (2014). Стратегічні дослідження. В А. Сухоруков (Ред.), <i>Пріоритети інвестиційного забезпечення</i> (2-ге вид.). (с. 5-9). Київ: Наукова думка.
Багатотомні видання	Прізвище автора багатотомної праці, Ініціали, & Прізвище редактора, Ініціали (Ред.). (Рік). <i>Назва багатотомної праці: Підназва</i> (номер видання). (Діапазон томів). Місце видання: Видавництво.	Milton, J. (1847). <i>The prose works of John Milton</i> (Vol. 1-2). Philadelphia, PA: John W. Moore. Олійник, Б., & Шевчук, С. (Ред.). (2006). <i>Вибрані твори</i> (Т. 1-2). Київ: Українська енциклопедія.
Багатотомне видання (окремий том)	Прізвище автора тому, Ініціали. (Рік). Назва тому: Підназва. В Ініціали Прізвище редактора (Ред.), <i>Назва багатотомної праці: Підназва</i> (номер видання). (Номер тому, сторінковий інтервал). Місце видання: Видавництво.	Niehuis, S. (2008). Dating. In J. T. Sears (Ed.), <i>The Greenwood encyclopedia of love</i> (Vol. 6, pp.57-60). Westport, CT: Greenwood. Олійник, Б. (2006). <i>Переклади. Публіцистика</i> . В Д. Павличко (Ред.), <i>Вибрані твори</i> (Т. 2, с. 60-61). Київ: Українська енциклопедія.

Автореферат або дисертація	Прізвище, Ініціали. (Рік). Назва роботи: Підназва. (Тип роботи з вказівкою наукового ступеня автора). Університет, в якому захищено дисертацію, Місто.	Mylott, E. (2009). <i>To flatten her sphere to a circle, mount it and take to the road: The bicycle.</i> (Master's thesis). University at Albany, State University of New York, Albany. Саленко, О. (2001). <i>Наукові основи високоефективного гідрорізання.</i> (Дис. канд. техн. наук). Національний Технічний Університет України "Київський Політехнічний Інститут", Київ.
Матеріали конференцій	Прізвище, Ініціали. (Рік). Назва виступу, Відомості про конференцію. Місце видання: Видавництво.	Josang, A., Maseng, T., & Knapskog, S. J. (Eds.). (2009). <i>Identity and privacy in the Internet age, 14th Nordic conference on secure IT systems, NordSec 2009.</i> Heidelberg, Germany: Springer Berlin. Поліщук, О. (Ред.). (2008). <i>Інженерія програмного забезпечення, Матеріали конференції молодих вчених.</i> Київ: Наука.
Закони, статuti, накази	Назва закону або статуту або наказу. Номер закону § Номер розділу номер статті. (Рік затвердження).	Serve America Act. 42 U.S.C. § 12501 et seq. (2009). Про Національну поліцію. № 580-VIII § розд. II ст. 6. (2015).
Урядові публікації	Назва офіційного органу. (Рік). Назва урядового документа: Підзаголовок. Місце публікації: Видавець.	U.S. Department of Justice, Federal Bureau of Investigation. (2009). <i>The FBI story.</i> Washington, DC: GPO.
Патент	Прізвище винахідника, Ініціали. (Рік публікації). Номер патенту*. Місце видання: Патентне відомство. *вказати країну	Le Van Meautte, V. (2003). U.S. Patent No. 6,601,955. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office. Мацко, Г. (1999). Патент України 26933. Київ: Державне патентне відомство України.

Стаття з журналу	Прізвище, Ініціали. (Рік). Назва статті: Підназва. <i>Назва журналу</i> , Номер журналу, Сторінковий інтервал.	Benjamin, A. C. (1960). The ethics of scholarship: A discussion of problems that arise in its application. <i>Journal of Higher Education</i> , 31(9), 471-480. Роїк, М. (2014). Сучасний стан реєстрації представників роду Salix. <i>Біоенергетика</i> , 1(5), 21-23.
Стаття з газети	Прізвище, Ініціали. (Дата випуску). Назва статті: Підназва. <i>Назва газети</i> , сторінковий інтервал.	Itzkoff, D. (2010, March 31). A touch for funny bones and earlobes. <i>New York Times</i> , p. C1. Ali, A. H. (2010, April 27). 'South Park' and the informal Fatwa. <i>Wall Street Journal</i> , p. A17. Лиховид, І. (2016, Січень 15). Медичний прорив. <i>День</i> , с. 2.
Звіт з науково-дослідної роботи	Прізвище, Ініціали. (Рік). <i>Назва роботи: Підназва</i> (номер звіту). Місце видання: Видавець.	Rowe, I.L., & Carson, N.E. (1981). <i>Medical manpower in Victoria</i> (4). East Bentleigh (AU): Monash University, Department of Community Practice. Нелін, Є.Н. (2011). <i>Високовибірні резонансно-тунельні кристалоподібні пристрої обробки сигналів (2332-п)</i> . Київ: НТУУ "КПІ".

Електронні ресурси	<p>БО документа*. Взято з http: або doi:</p> <p>* за прикладами наведеними вище (книги, журналу, газети і т.д., але без відомостей про місце видання і видавництво)</p>	<p>Ingwersen, P. (1992). <i>Information retrieval interaction</i>. Retrieved from http://www.db.dk/pi/iri.</p> <p>Musés, C. A. (Ed.). (1961). <i>Esoteric teachings of the Tibetan Tantra</i>. Retrieved from http://www.sacred-texts.com.</p> <p>Дахно, І. (2014). <i>Право інтелектуальної власності</i>. Київ: ЦУЛ. Взято з http://culonline.com.ua/full/959-pravo-intelect-vlasn_dahnopdf.html.</p> <p>Itzkoff, D. (2010, March 31). A touch for funny bones and earlobes. <i>New York Times</i>, p. C1. Retrieved from www.nytimes.com.</p> <p>Лиховид, І. (2016, Січень 15). Медичний прорив. <i>День</i>, с. 2-3. Взято з http://www.day.kiev.ua/ru/article/den-ukrainy/medicinskiy-proryv.</p> <p>Hsueh, C. (2010). Weblog-based electronic portfolios. <i>Educational Technology Research</i>, 58(2), 11-27. doi:10.1007/s11423-008-9098-1.</p>
--------------------	--	--

*Автор-укладач: Юлія Корян

Додаток 12. Критерії оцінювання магістерської дисертації

Максимальне значення оцінювання магістерської дисертації становить 100 балів і має дві складові. Перша характеризує якість виконання магістерської дисертації (r_B) (максимальне значення – 70 балів), друга складова характеризує якість захисту магістерської дисертації (r_3). (максимальне значення 30 балів).

Параметри оцінювання	Діапазон оцінки, балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Оцінювання якості магістерської дисертації	0 - 70	
Відповідність змісту магістерської дисертації темі та затвердженому плану	0-10	0 – зміст жодного з розділів магістерської дисертації не відповідає затвердженому плану
		1-5 – зміст декількох розділів магістерської дисертації відповідає затвердженому плану
		6-10 – зміст усіх розділів магістерської дисертації відповідає затвердженому плану
Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та коректність використання понятійного апарату	0-15	0 – понятійний апарат не сформовано; теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		1-5 – понятійний апарат сформовано, але теоретичні аспекти проблеми не розкриті
		6-10 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті частково
		11-15 – понятійний апарат сформовано, теоретичні аспекти проблеми розкриті
Наявність критичних співставлень та узагальнень різних точок зору та підходів до постановки та розв'язання проблеми	0-10	0 – критичні співставлення та узагальнення відсутні
		1-5 – критичні співставлення наявні, але узагальнення відсутні або некоректні
		6-10 – критичні співставлення наявні та супроводжені коректними узагальненнями
Ступінь використання фактологічного матеріалу; висвітлення особливостей прояву та розв'язання досліджуваної проблеми у вітчизняній практиці	0-10	0 – фактологічний матеріал не використаний
		1-5 – залучений фактологічний матеріал, особливості прояву та розв'язання проблеми у вітчизняній практиці не висвітлені
		6-10 – залучений фактологічний матеріал, досвід вітчизняних практик висвітлений
Обсяг та адекватність використаних при написанні роботи першоджерел та	0-15	0 – залучені матеріали лише навчальних підручників та посібників (до 10 джерел), етика посилань не дотримана

дотримання етики посилань		1-5 – залучені матеріали навчальних підручників та посібників, періодичних видань, етика посилань дотримана частково
		6-10 залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, статистичних збірників, етика посилань переважно дотримана
		11-15 – залучені матеріали монографій, статистичних збірників та довідників, періодичних видань та мережі Internet, етика посилань дотримана
Відповідність оформлення магістерської дисертації встановленим вимогам	0-10	0 – текст магістерської дисертації оформлено з суттєвими порушеннями встановлених вимог
		1-5 - текст магістерської дисертації оформлено з незначними порушеннями встановлених вимог
		6-10 - текст магістерської дисертації оформлено у відповідності до встановлених вимог
Оцінювання захисту магістерської дисертації	0 – 30	
Вміння чітко, стисло, логічно викласти основні результати дослідження	0-15	0 – магістрант неспроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження
		1-5 – магістрант невпорядковано викладає основні результати дослідження
		6-10 – магістрант спроможний частково чітко та стисло викласти основні результати дослідження
		11-15 - магістрант спроможний чітко, стисло та логічно викласти основні результати дослідження
Повнота, глибина, обґрунтованість відповідей на питання	0-15	0 – магістрант неспроможний надати відповіді на поставлені питання
		1-5 – магістрант надає неповні, поверхневі, необґрунтовані відповіді на поставлені питання
		6-10 – магістрант надає недостатньо повні, глибокі, відповіді на поставлені питання
		11-15 – магістрант надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання

Додаток 13. Таблиця переліку критеріїв оцінки магістерської дисертації і відповідної суми балів та оцінок

Визначення	За національною системою	За системою КПІ ім. Ігоря Сікорського
робота має дослідницький характер, містить грамотно викладену теоретичну базу, глибокий соціологічний аналіз досліджуваної теми, критичний розгляд джерел та літератури, характеризується логічним, послідовним викладенням матеріалу з відповідними обґрунтованими висновками; за результатами роботи над магістерською дисертацією опублікована стаття та (або) тези під час захисту роботи магістрант демонструє глибоке знання питань теми, надає обґрунтовані відповіді на поставлені запитання, орієнтується у відповідних наукових школах.	відмінно	95-100
робота має дослідницький характер, містить грамотно викладену теоретичну базу, глибокий соціологічний аналіз досліджуваної теми, критичний розгляд джерел та літератури, характеризується логічним, послідовним викладенням матеріалу з відповідними обґрунтованими висновками; однак, під час захисту роботи магістрант припускається певних неточностей.	дуже добре	94-85
робота має дослідницький характер, достатньо докладний аналіз та критичний розгляд досліджуваної теми, характеризується послідовним викладенням матеріалу з відповідними висновками; однак не завжди обґрунтованими висновками; під час захисту магістрант демонструє знання питань теми, без особливих труднощів відповідає на поставлені питання.	добре	84-75
робота має дослідницький характер, містить теоретичний розділ, але характеризується поверховим аналізом та недостатньо критичним розглядом теми, в ній простежується непослідовність викладення матеріалу, представлені необґрунтовані висновки; при захисті магістрант демонструє невпевненість, показує слабе знання питань теми.	задовільно	74-65
робота має дослідницький характер, містить теоретичний розділ, але характеризується поверховим аналізом та відсутністю критичного розгляду теми. Під час захисту магістрант	достатньо	64-60

демонструє невпевненість, показує слабке знання питань теми, не дає чіткої, аргументованої відповіді на поставлені питання.		
роботі не властивий дослідницький характер, вона не містить аналізу теми та теоретичного розгляду джерел, не відповідає вимогам, викладеним у методичних вказівках кафедри; при захисті магістрант із зусиллями відповідає на поставлені питання з теми, не знає теорії питання, при відповіді припускається істотних помилок.	незадовільно	1-59
Робота вчасно не виконана і не представлена на кафедрі до захисту	Не допущено	0

Додаток 14 . Таблиця переведення суми балів до оцінок

<i>Бали</i>	<i>Оцінки</i>
95...100	«Відмінно»
85...94	«Дуже добре»
75...84	«Добре»
65...74	«Задовільно»
60...64	«Достатньо»
Менше 60	«Незадовільно»